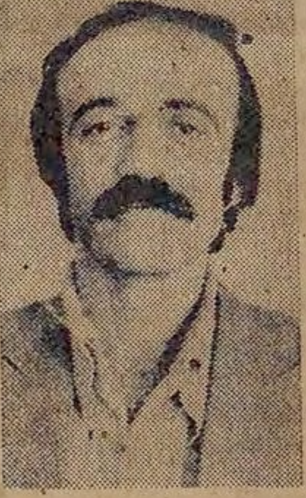
500 KURUŞ
YIL 6
SAYI 2246.

CUMARTESİ
8
EYLÜL 1979

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Faşist katiller tarafından alçakça öldürülen Yazıişleri Müdürlerimizden Ali İhsan Özgür'ü Uluslararası Gazeteciler Dayanışma Günü'nde saygıyla anıyoruz.

8 Eylül Uluslararası Gazeteciler Günü kutlanıyor

Ankara (Politika) — 8 Eylül Uluslararası Gazeteciler Dayanışma

Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Ali İhsan da Fuçik gibi faşizme karşı savaşanlardan biriydi...

Süleyman COŞKUN

YAZISI 7. SAYFADA

200 ABD ASKERİ ECEVİT'İN BİLGİSİ DIŞINDA MERZİFON'A GELMİŞ

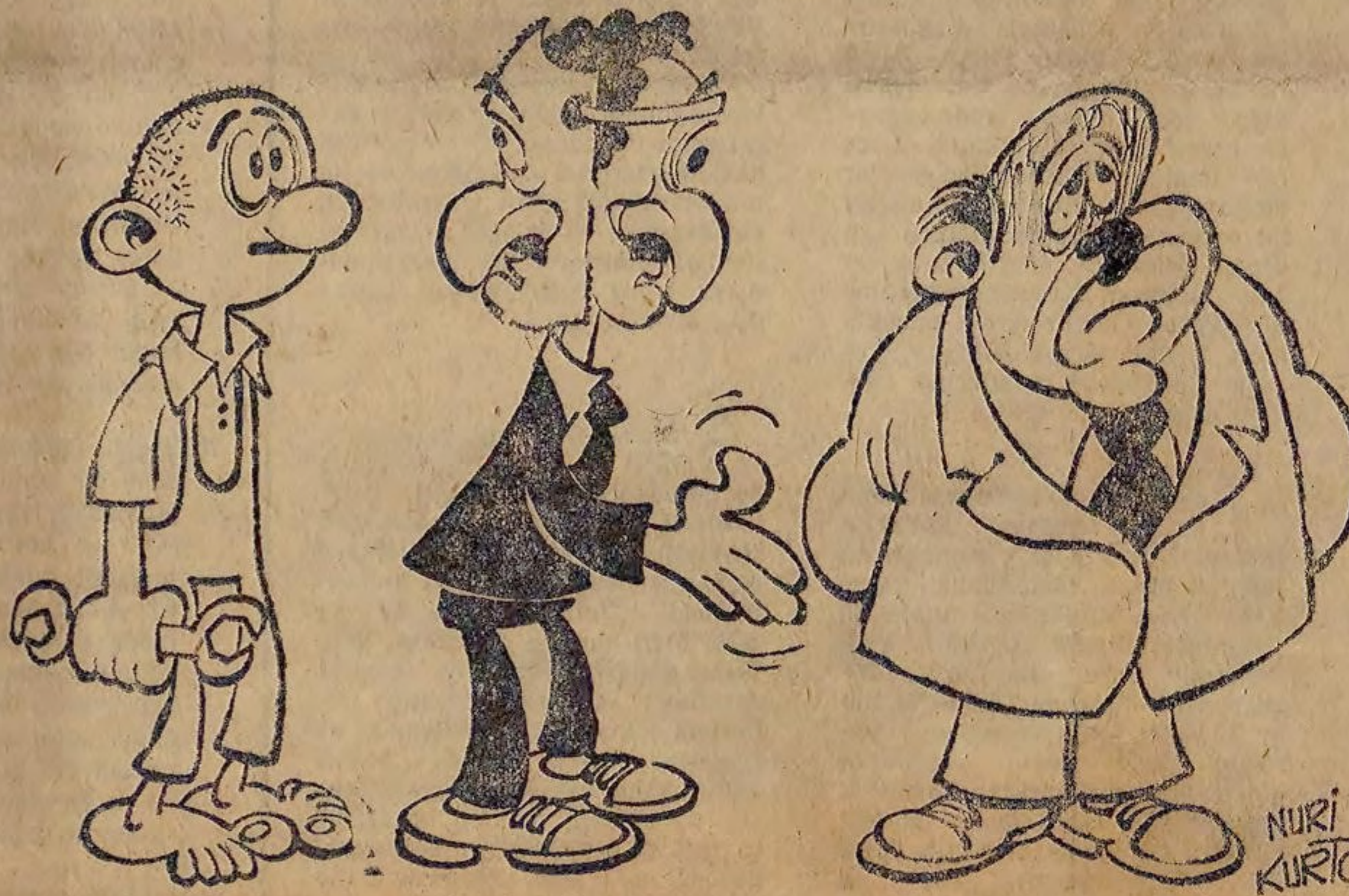
- ABD Dışişleri Bakanlığı, üsler konusunda sürdürülen görüşmelerde anlaşmaya varılmaz üzere olduğunu açıkladı
- Cumhurbaşkanı ile görüşen Ecevit, memur ve teknik elemanların yan ödemelerinde yüzde 50 artış sağlamak istediklerini, ancak bunu seçimlerden sonra yapabileceklerini söyledi

(Haberi 7. Sayfada)

Seçim taktiği belli oldu

- Ecevit seçim kampanyası boyunca hükümetin görevde kalacağı imajını işleyecek ve CHP'nin hükümette olmasının faşizmin yenilmesi için yeterli olduğunu söyleyecek
- CHP lideri yokluklar ve kuyruklar konusunda önceki hükümetleri suçlarken AP ve liderine birlik çağrıları yaparak AP Genel Başkanı Demirel'i zor duruma düşürmeye çalışacak

CHP 'solculuk' yaparken AP'ye işbirliği önerecek

Ankara (Politika) — Cumhuriyet Halk Partisi'nin 14 Ekim Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme ve milletvekili ara seçimlerinde izleyeceği propaganda yöntemi belirlendi. Yine CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in çevresinde oluşturulacak olan kampanya süresince Ecevit'in tüm seçim yapılacak illere gitmeye çalışacağı kaydediliyor. CHP Genel Başkanı, kampanya süresince temel olarak Ekim'de yapılacak seçimlerde hükümetin görevden düşürülemeyeceği görüşünü savunmaya ve hükümetin görevde bulunduğu süre içinde başarılı olduğu imajını yaratmaya çalışacak. Başta Adalet Partisi olmak üzere bazı çıkar çevrelerinin hükümeti güç duruma düşürmek için karaborsacılık, stokçuluk yaptığını anlatacak olan Ecevit, kampanya süresince hükümetin başarısızlığını gerici ve ilerici güçlerin sırtına

Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

AP Temsilciler Meclisi seçim taktiğini saptayacak

Ankara (Politika) — AP'nin seçim stratejisini belirleyeceği Temsilciler Meclisi toplantısı bugün Ankara'da toplanıyor. Toplantıya sunulacak raporun tamamlandığı, parti için «genel af çıkarılması» konusunun raporda yeraldığı bildirildi.

Demirel'in raporun hazırlanmasını ilgi ile takip etti-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

BAĞLANTISIZLAR TOPLANTISI SONA ERDİ

Sonuçtan Washington ve Pekin memnun olmadı

Dış Haberler Servisi — Bağlantısızlar 6. Doruk toplantısının karar tasarılarını hazırlayan Dışişleri Bakanları Konferansı, Bağlantısızlar hareketinin birliğini vurguladı ve hareketi parçalamaya yönelik girişimlere karşın bölünmezlik ilkesinin korunduğunu açıkladı. Bu kararın, başta Amerikan emperyalizmi ve Pekin yönetiminin Bağlantısızları bölmek için giriştikleri çabalara önemli bir darbe olduğu bildirili-

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

Hopa'da bir genç öldürüldü hava gergin

- Devrimci genci öldüren komando Musa Oğuz'un silahıyla birlikte kaçtığı ve yakalanamadığı bildirildi
- Devrimci gencin öldürülmesi üzerine ilçede olaylar çıktı, 8 işyeri ile AP ve MSP'nin ilçe binaları tahrip edildi

Haber Merkezi — Artvin'in Hopa ilçesinde önceki gün Mahir Çakıroğlu adındaki devrimci gencin komando Musa Oğuz tarafından öldürülmesi üzerine olaylar çıktı, 8 işyeri ile AP ve MSP'nin binaları tahrip edildi. İlçede olayların gelişmesi üzerine Artvin'den bir komando birliği Hopa'ya gönderilerek güvenlik önlemleri artırıldı. Bu arada devrimci genci öldüren komandonun silahıyla birlikte kaçtığı ve yakalanamadığı bildirildi. İstanbul'da DİSK 13. Bölge Temsilcilik binasına bomba atıldı, ölen ya da yaralanan olmadı.

HOPA'DA

● Artvin'in Hopa ilçesinde önceki gün saat 17.00 sıralarında devrimci bir gencin öldürülmesiyle başlayan olaylar, gece de devam etti. 8 işyeri ile AP ve MSP ilçe binaları tahrip edildi.

Hopa Savcılığı'ndan alınan bilgilere göre, devrimci Mahir Çakıroğlu'nun komando Musa Oğuz tarafından öldürülmesinden sonra ilçedeki güvenlik önlemleri arttırıldı. Ancak, alınan tüm önlemlere karşın, gece saat 20.00 sıralarında önce AP ve MSP ilçe binaları taşlanarak tahrip edildi, daha sonra da Mecit Denizkaya'ya ait müteahhitlik bürosu, Otel Devran'ı, İsmail Çakmakçı'ya ait ayakkabıcı dükkanı, Mehmet Çakmakçı ve Nurettin Demir'e ait konfek-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

MHP'NİN KAPATILMASI İÇİN GÖSTERİLER SÜRÜYOR

Tüm yurt çapında Türkiye demokrasi güçlerinin başlattığı «faşist MHP ve yan örgütlerinin kapatılması, elebaşılarının tutuklanması, can güvenliğinin sağlanması» istemleri tüm kesimlerde güncelliğini yitirmeden yankı buluyor.

Yurdun çeşitli yerlerinde Türkeş ve MHP'nin maketlerinin yakılması eylemleri sürüyor. İstanbul Fen Fakültesi ilerici öğrencileri MHP ve ÜGD'nin kapatılması, Türkeş'in tutuklanmasını isteyen bir eylem yaptılar. Dün sabah saat 08.30 sıralarında Fen Fakültesi ilerici öğrencisi bir grup, Vezneciler caddesini keserek üzerinde «MHP-ÜGD kapatılsın, faşist Türkeş tutuklansın - ilerici fenliler» yazılı pankartı caddeye boydan boya astılar. Fen Fakültesi ilerici öğrencilerinin bu eylemi çevreye biriken yüzlerce kişi tarafından uzun bir süre ilgiyle izlendi. Daha sonra olay yerine gelen polis ve jandarma güvenlik ekipleri pankartı indirdiler.

Türk-İş Toplumsal Anlaşmayı feshederken Baştürk "Bu konuda pazarlık olmaz,, dedi

- Türk - İş Genel Yönetim Kurulu bildirisinde Toplumsal Anlaşma'nın temel kurallarının askıya alındığı belirtildi
- Genel - İş Yönetim Kurulu toplantısında konuşan DİSK Genel Başkanı, "Türk - İş Toplumsal Anlaşma'yı pazarlık konusu haline getirdi" dedi

Haber Merkezi — Türk-İş, Rize'de üç gün süren Genel Yönetim Kurulu 12. dönem toplantısından sonra bir rapor yayınlayarak toplumsal anlaşmanın temel hükümlerinin askıya alındığını bildirdi. DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk de Genel-İş Genel Yönetim Kurulu'nun Ören'de başlayan toplantısında yaptığı konuşma-

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Enerji işkolunda grev hakkı istemi yaygınlaşıyor

Ankara, (Politika) - Ankara Enerji-İş Sendikası Başkanlar Kurulu 5-6 Eylül tarihleri arasında toplandı. Başkanlar Kurulu açıklamasında enerji işkolunda grev yasağının kaldırılması, 141, 142'nin kaldırılması, sıkıyönetimin kaldırılması MHP ve ÜGD'nin kapatılması, yöneticilerinin tutuklanması için en etkin savaşımın verilmesi yolunda kararlı olunduğu belirtildi.

Başkanlar Kurulunun

Devamı Sa. 7. Sü. 4'de

Türkiye, BM fonundan bir yılda 23 milyon dolar kullanabilecek

Ankara (ANKA) — Türkiye'nin, Birleşmiş Milletler bünyesinde oluşturulacak 250 milyon dolarlık bir fondan, 1980-1981 yıllarını kapsayan dönemde 23 milyon dolarlık yaklaşık 800 milyon lira kullanım yapacağı öğrenildi.

20-31 Ağustos tarihleri arasında Viyana'da yapılan Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Konferansı'nda alınan karar uyarınca, 1980 yılına dek kurulacak olan fon öncelikle gelişmekte olan ülkelerin teknolojilerini geliştirmek üzere yaptıkları çalışmalarda kullanılacak.

Edinilen bilgiye göre, konferansa katılan 120 ülkenin katkısıyla oluşturulacak fon için 1980 yılı ocak ayına dek bir bağış konferansı toplanacak ve fonun paylaşımı bir modele göre yapılacak.

Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Konferansı'nda alınan kararlar, 18 Eylül'de New York'ta yapılacak Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na götürülecek.

● DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasına üye işçiler İ.E.T.T. işvereninin toplusözleşme hükümlerine uymadığı gerekçesiyle Şişli Garajında direnişe geçtiler... Fotoğraf: Nurettin SOYDAN

IETT'de DİSK'e bağlı Genel-İş üyesi işçiler direnişe geçti

İstanbul, (Politika) — İ.E.T.T. Şişli Garajında DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasına üye işçiler, tüm bölümlerde işi durdurdular. DİSK Genel-İş Sendikası işyeri temsilcisi direnişe gerekçe olarak uzun bir süreden beri maaşların zamanında ödeneceği vaad edildiği hal-

Devamı Sa. 7. Sü. 1'de

Katsayı artışıyla dalga geçiliyor

- İSDEMİR memurları, "Kararı duyunca üzüntümüzden ne yapacağımızı şaşırdık. Bu paranın bize verilmesi büyük bir savurganlıktır" diyorlar
- Ecevit'e telgraf çeken İSDEMİR memurları, katsayı artışı ile ellerine geçecek olan paranın ivedilikle sanayicilere aktarılmasını istediler

İskenderun, (Politika) — Memur yan ödeme katsayısının altıya çıkarılması konusundaki hükümet kararı memurların bu uygulamayla alay etmelerine yol açtı. İSDEMİR'de çalışan memurlar Başbakan Ecevit'e çektikleri telgrafta, katsayı artışı kararının gerek fabrikatörlere, gerekse IMF'ye karşı cesaretle alınan bir karar olduğu belirtilerek, «Ayda elimize 100-200 lira fazla para geçeceğini öğrenince üzüntümüzden ne yapacağımızı şaşırdık. Bize bu paranın verilmesi büyük bir savur-

Devamı Sa. 7, Sü. 1'de

8. gün de göçükteki işçilerden haber yok!

- Zonguldak'tan getirilen çamur çekme pompasının hiçbir yararı olmadı

SEDAT UYSAL Bildiriyor

Büyük Çeltek Kömür İşletmelerinde sürdürülen, sel suları yüzünden toprak altında kalan maden işçilerinin kurtarılma çalışmaları 8. günde de bir sonuca ulaşmadı.

Önceki gün saat 16.30'da başlayan çamur çekme çalışmaları aralıksız sürüyor. Zonguldak'tan gelen kurtarma ekibi yetkilileri çalışmaların uzun bir süredana devam edeceğini belirterek «çamurla savaşıyoruz» dediler.

Bu arada Zonguldak'tan istenen çamur çekme

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

TÖBANK Bankalar Yasası'nı çiğniyor

İstanbul (Politika) — TÖBANK'ın Bankalar Yasasını çiğneyerek, yasanın öngördüğü bazı işlemleri yapmadığı belgelerle açıklandı. BANK-SEN tarafından basına yapılan açıklamada sendikanın, TÖBANK Beyoğlu Şubesinden, İzmir'deki banka şubelerinde çalışan emekçilere göndermek istediği havale işleminin reddedildiği bildirildi. Bu arada bir hafta içinde TÖBANK şubelerinden

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

bu aşamada

ŞÜKRAN KURDAKUL

Yarın, Dokuz Eylül

Yarın Dokuz Eylül.

İzmir yarın kurtuluşunu kutlayacak.

Tarihi idealizmin batağına sokmaya çalışanlar, Dokuz Eylül utkusunu da bir sonuç olarak göstermek istediler yıllar yılı.

Oysa I. Dünya Savaşı ile başlayan yeni sürecin aşamalarından biriydi Dokuz Eylül.

Biliyorsunuz, Alman kapitalizminin dümen suyuna giren Harbiye Nazırı Enver Paşa gibi kilit adamlar, bu savaşta yüzbinlerce Anadolu çocuğunun ölüsü üstüne basarak Deutsch Bank genel kurmayının planlarını uyguladılar. Ulus olma aşamasına giren bir toplumun doğal istemleri rayından çıkarılarak ırkçılık ve turancılık resmi ideoloji durumuna getirildi.

Kurtuluş Savaşı ise, ırkçı ve turancı öğelerden arındırılmak istenen ulusalcı güçlerin el yordamı ile kendi felsefesini yaratmaya çalıştığı, her anlamda dar geçitler dönemidir.

Yıllar yılı evlatlarını yutan, savaş ateşinden bitkin düşen Anadolu insanı yönünden.

— İstanbul'daki Padişah - Halifenin tutucu çevrelerde devam eden etkisi yönünden.

— Kimi aydınların, daha o yıllarda, «Koruyucu melek ABD'nin kanatları arasına girelim olsun bitsin..» türünden mandacı düşünceleri yönünden.

— Nihayet yenen devletlerin Osmanlı hükümetine imzalattıkları Sevr gibi bir antlaşmada yeralan hükümler yönünden.

Ulusal güçlerin Kurtuluş Savaşının örgütlenme evresinde yaratmaya çalıştıkları felsefe iki temel kaynağa dayanır.

BİRİNCİSİ, kongrelerde asker ve vergi toplama yetkisi alarak, ancak devletin sorumluluğunda olan görevleri üslenmek.

İKİNCİSİ, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı evrede, geçen yazıda başka bir nedenle değindiğim bildirgeyi yayımlayarak,

«emperyalizme ve kapitalizme karşı savaşmayı caiz gören bir mesleği (doktrini) takib edeceğini»

dünyaya ilan etmek.

Bu iki temel öğeden ilki, Anayasada «ulusal egemenlik» biçiminde ifadesini bulmuş; ikincisi, yazarı Mustafa Kemal (Atatürk)in önerisine karşın Meclisçe Anayasanın amaç bölümüne alınmamış, bildirge olarak yayımlanmıştır.

Tarihi idealizmin batağına sokmaya çalışanlar, Kurtuluş Savaşımızın

emperyalizme ve kapitalizme karşı olma niteliğinin

kaynaklandığı öğretiyi

önce eğitim dışına, sonra yaşa dışına ittiler.

Çünkü Dokuz Eylül, bir sonuç değil sürecin aşamalarından biriydi.

Emperyalizme ve kapitalizme karşı savaşarak, Avrupa bankalarının paralı askerleri durumundaki Yunan tümenlerini denize döken Anadolu insanı,

kendisini köleleştiren

iç kapitalin egemenliğinden de

kur-tul-mak is-ti-yor-du.

İşte bu aşamada, Dokuz Eylül savaşın askerce ifadesi olarak, yengi simgesi olarak kaldı tarihte.

Daha «Mudanya Silahbırakımı»nın mürekkebi kurumadan İzmir'de aralarında İsmet Paşa'nın da, Celal Bayar'ın da bulunduğu otuza yakın milletvekili ve bir o kadar tacirin kurduğu şirket, devletten «icazet»ini alarak dış kapitalle ortaklığa başladı.

Düşünebiliyor musunuz?

Geçen yazıda adını andığım, «İttihat ve Terakki Fırkası» yöneticilerince beslenen «İtibarı Millî Bankası», 1927'lerde İşbankası ile birleşti.

Ne demektir bu?

Yorumu ekonomistlere bırakmadığım için özür dilerim.

Özellikle 1900'lerden sonra batı kapitalizminin yöntemleriyle çalışmak isteyen bürokrasi - burjuva ortaklığının, Kurtuluş Savaşından sonra da egemenliğinin tescili demek değil midir?

Sadece bu olgu bile, Dokuz Eylül'ün bir yenginin bitme noktası olmadığını kanıtlar sanıyorum.

Bu nedenle, babalarımızdan kalan en haklı mirasa, Kurtuluş Savaşımızın dayandığı iki temel öğeye (emperyalizme ve kapitalizme karşı olma öğesine) bağlı kalanlarla ülkeyi yeni emperyalizmin oyunlarının kucağına itenler arasında savaşım devam edecektir.

Evet., Yarın Dokuz Eylül.

İzmir, yarın kurtuluşunu kutlayacak.

Egeli, vatanseverlerin coşkusu bu gerçeklerle donandıkça bayram tarihsel rayına oturacak, İktisat Kongresi'nden bu yana neyi kazanıp, neyi yitirdiğimizi daha iyi algılayacağız.

FORUM

İzmir Belediyesi'nde neler oluyor?

Alyanak, CHP sağ kanadının, MHP ve AP'lilerin eşliğinde bu gerici operasyona girişti. CHP sağ kanadı, Alyanak'ı «Ateşten kestaneyı aldırmak için» iteliyor Alyanak gericilerle uzlaştığı oranda yalnız kaldı. Yine yalnız kalacağa benzer. Ama şurası önemli ki, İzmir'in işçi ve emekçileri, demokrasi güçleri, bu ihanet uzlaşmasını hiç affetmiyecektir.

Ramazan KARAKALE

İzmir Belediyesi'nde çalışan 6 bin 200 işçinin «toplumsal anlaşma»yı yırtarak haklarını koparıp almasından sonra, Belediye Başkanı Alyanak gerici bir operasyon başlattı. Başkanlık danışmanı olan ve işçilerden yana tavır alan Ömer Demircioğlu ve Ali Rıza Bodur'un işlerine son verirken, MHP ve AP'li kişileri önemli müdürlüklere getirdi. Bunun yanısıra, belediyede çalışan işçi ve emekçiler üzerinde baskı ve kıyımlar yoğunlaştı.

Bugüne dek Alyanak'la CHP sağ kanadının ilişkileri bozuktu. Çünkü Alyanak, sol kanatta ilişkilerini sürdürüyordu. 6 Ağustos'ta başlayan Belediye grevinde sağ kanadın işçi ve emekçi düşmanı yüzü daha da açığa çıkmış, onlarla birlikte davranarak Alyanak, grevci işçileri sıkıyönetimle tehdit etmişti. Ama işçilerin zaferini hazmedemeyen sağ sanat, hemen Alyanak'a 1 Haziran 1978 tarihinde varılan «uzlaşma»yı dayattı. Bu uzlaşmada, belediyede çalışan CHP dışı sol ve onunla işbirliği yapanlar işten çıkarılacaktı. Bunun zamanlanması ve planlanması Alyanak'a bırakılmıştı. Bu plan gereği Alyanak gerici operasyona koşulurken, ona ayrıca 1981'de yeniden başkan olacağı ve hükümetten para sağlanacağı vaadleri veriliyordu. İşte bu uzlaşma sonucunda Alyanak, yolsuzluk ve işçi düşmanlığıyla tanınan bir sürü gericiyi su başlarına getirdi.

Yolsuzlukları nedeniyle 1978'de görevinden alınan AP yanlısı Cumhur Gürüz, son atamalarla başkan yardımcısı oldu. Cumhur Gürüz'e, belediye bünyesinde en fazla işçi çalıştıran müdürlükler bağlandı.

Bugüne dek Belediye Başkanlığına bağlı olan ve AP'ye karşı en büyük oyfarkı yapılan Karşıyaka ilçesine MHP'li Hamdi Can müdür olarak atandı. Karşıyaka'nın başkan yardımcılığına da 1981'de AP'den belediye başkan adayı çıkması tasarlanan İsmet Özpirinç getirildi.

Asfalt Şantiyesi Müdürlüğüne getirilen kişi ise, Karayolları 2. Bölge Müdürlüğünde çalışırken mıcır ihalesinde yaptığı yolsuzlukları nedeniyle Bayındırlık Bakanlığından atılan MHP yanlısı Aynur Gerzile oldu. İşbaşı yapar yapmaz faşist kodrolaşmaya geçen Gerzile, başkanın oluru bile olmaksızın Ülkü-TEK üyesi bir makina mühendisini şef olarak işe soktu. Mahalle sorunlarını kendisine iletmeye gelen muhtarları «sizi muhatap kabul etmiyorum» diye kovan Gerzile, greve öncülük eden işçileri gammazlamaya ve onlar üzerindeki baskılarına devam ediyor.

Yolsuzluk ve suiistimallerden en çok sözedilen ESHOT'a gelince, hergün öğle yemeklerini MHP il binası balkonunda yiyen kişi, Genel Müdür'ün emriyle Su Baştahsildarlığına getirildi. Yine başkanlık oluru olmaksızın. Bir başka MHP'linin de ESHOT'ta her ay 30 saati aşkın fazla mesai parasını fazla mesai yapmadan aldığı öne sürülmekte. Yolsuzluk dosyalarını incelemekle görevli müfettiş Cemal Bağ'ın alınıp Gelir Müdürlüğüne verilmesi, böylesi ve daha nice yolsuzlukların örtbas ettirilmek istendiği yolundaki söylentileri doğruluyor.

Doğaldır ki bu gerici operasyon, grev savaşından yeni çıkan işçiler üzerinde de etkisini göstermeye başladı. İşçiler üzerindeki baskı ve kıyımlar yoğunlaştı. Örneğin Fuarda, Konak garajında, mıntıka tabipliklerinde, atölyelerde çalışan kalifiye işçiler, gerici müdürlerin keyfi isteğiyle çöpe çıkarılıyor. İş değiştirmelerle işçiler istifaya zorlanıyor. Belediyedeki işçi ve emekçiler huzursuz edilirken, böylece gerici müdürlerin halka hizmet üretimini baltalamaları sonucu üretimin düştüğü belirtiliyor.

Öte yandan, Belediyedeki CHP sağ kanat unsurları bilinçli işçilere yönelen baskı ve kıyımların ilginç bir açıklamasını yapıyorlarlarmış.

«Biz CHP olarak Sosyalist Enternasyonale bağlıyız. Onun kararlarını uyguluyoruz. Almanya'daki dostlarımız gibi devlet ve kamu kuruluşlarından sosyalistleri, komünistleri ve onlarla işbirligi edenleri temizleyeceğiz. Bu uygulamaya İzmir Belediyesi'nde başladık» diyorlarmış.

Alyanak, CHP sağ kanadının, MHP ve AP'lilerin eşliğinde bu gerici operasyona girişti. CHP'li bir il yöneticisi, bu operasyon için «Biz Alyanak'tan sol kesimi atmasını istedik. Ama bu kadarını değil. Onların yerine AP ve MHP'lileri doldur demedik», şeklinde konuştu. CHP sağ kanadı, Alyanak'ı «ateşten kestaneyi aldırmak için» iteliyor. Alyanak, gericilerle uzlaştığı oranda yalnız kaldı. Yine yalnız kalacağa benzer. Ama şurası önemli ki, İzmir'in işçi ve emekçileri, demokrasi güçleri, bu ihanet uzlaşmasını hiç affetmeyecektir.

yorum

OYA BAYDAR

Onlar hayatın düşmanıdır

ÇELTEK Kömür Ocağında toprağın altına diri diri gömülen 16, -belki çok daha fazla- işçinin hayatından «resmen» ümit kesildi. Kömür ocağının sahibinden başlayarak, konuyla ilgili tüm yetkililer, derece derece, bu cinayetten sorumludurlar. Bugün zavallı aileleri birkaç kuruş verilerek, yada tehditle susturulabilseler bile, yarın işçi sınıfı hesabını soracaktır «kaza» diye, «kader» diye yutturulmak istenen bu cinayetin.

16 İŞÇİNİN diri diri gömülmesi olayı, faşizmin çirkin yüzünün, riyakârlığının, faşistlerin, insanın, düşmanı olduklarının bir kez daha açıkça sergilenmesine neden oldu. Belki farketmediniz. Belki şimdi kimileriniz «bu bağlantıyı da nasıl kuruyorsun» diye sormaktasınız. Açıklamaya çalışalım...

ONLARCA işçi, sel baskını sonucu toprağın yedi kat altına gömüldüklerinde, MHP'nin borazanı basından tıs çıkmadı. Öyle ya, faşistler için, her gün onlarca can almaktan çekinmeyen katiller ve onların borazanları için 16 işçi toprak altında kalmış, lâfı mı olur!

SONRA bir gelişme oldu. Onlarca işçinin toprağa diri diri gömülmesinin ve ihmal yüzünden kurtarılamamasının ilk ve başlıca sorumlusu olan kömür ocağı sahibinin MHP'li vede seçimlerde MHP aday adayı olduğu ortaya çıkıverdi. Haa, o zaman iş değişti hemen. Onlarca işçinin toprağa diri diri gömülmesini birkaç karıncanın toprak altında kalması kadar bile önemsemeyen MHP borazanı basında, bir kıpırdanma -hem de ne kıpırdanma- gözlendi. Hergün gazetesi 8 sütun üzerinden manşetler çekmeye başladı. Hergün'e göre, işçilerin yardımına koşulmamasının nedeni, diri diri gömülenlerin «milliyetçi» işçiler olmasıydı ve bundan hükümet sorumluydu. O güne kadar hiç ilgilenilmeyen işçilere birden sahipleniverildi. Bir telaş, bir kuru gürültü başladı...

İŞİN aslı, faşizmin çirkin yüzü şuradaydı: Özel kesime ait kömür ocağının sahibinin MHP'li olduğu basına yansıyınca, kamuoyunda duyulunca MHP ve borazanları telaşlanmışlardı. Telaşlanmışlardı, çünkü onlar da biliyordu bu cinayetin ilk ve başlıca sorumlusunun, hem hukuk, hem ahlâk açısından ocağın sahibi olduğunu... Kurtuluşu zeytinyağ gibi üste çıkmakta, feryada başlamakta buldular. Böylece MHP'li ve de MHP adayı ocak sahibi temize çıkarılacak yerin altına diri diri gömülen işçilerin MHP'li oldukları izlenimi yaratılacak; biraz ölü ticareti, biraz yaygara ile, bu korkunç olayın içinden çıkılacaktı.

FAŞİZMİN çirkin yüzü, insansızlığı, hayatın düşmanı olduğu, burada bir kez daha apaçık sergilendi. Faşistler, diri diri gömülen işçilere ancak bu işçilerin kendilerinden olduğunu, komando olduğunu düşündükten ve yaydıktan sonra sahip çıktılar. Yerin altındaki işçilerin, örneğin DİSK'li oldukları açıklansaydı, yapacakları tek şey «16 komünist eksildi, gebersinler» demek olacaktı. Çünkü onlar için hayatın, insanın değeri yoktur. Faşistler, yerin derinliklerine diri diri gömülen işçilere, sadece ve sadece MHP'li işvereni temize çıkarma tezgahına onlardan yararlanmak üzere sahip çıktılar. Ölü ticareti yapmak için sahip çıkar göründüler.

ONLARCA işçi diri diri gömüldü toprak altına. Suçlu, önce ocak sahibi sonra tüm sorumlulardır. Suçlu işçinin hayatına bir pul bile vermeyen bu sömürücü düzendir. Suçlu bir kez daha, suç üstü yakalanmıştır...

Okurlardan Politika'ya

Emekli POL-DER üyesi yöneticilere sesleniyor

POL-DER'i neden kapattılar? Polis nedir, ne değildir? Hangi gereksinimden doğmuştur? Kimlere hizmet etmektedir?

4.7.1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Yasasının I. maddesi şöyle diyor: Polis, kamunun güvenlik ve esenliğini, kişilerin biriktirme ve konut dokunulmazlığını, halkın mal, can ve ırz güvenliğini her türlü saldırıdan korur, muhtaçlara, sakatlara ve güçsüzlere yardım eder. Yasaların kendisine verdiği görevleri yapar.

Bu, aslında güzel bir tanımdır. Ancak, hemen belirteyim ki, pratikteki gerçekler buna hiç uymuyor. Şöyle ki: Günümüzde halkın ırzına tecavüz edip tutuklanan, hırsızlık yapıp tutuklanan, Kahramanmaraş'taki soykırımına katılıp halkın canına kıyan, işçilerin grevlerini kıran, gençlerimize kıyan, gecekonduda oturduğu halde gecekondu yıkımında görev alan; yani Nazım'ın dediği gibi, «herşeye düşman, umuda düşman, ilericiliğe düşman» olan, anaların «bak polis geliyor» diye çocuklarını korkuttukları insanlar durumuna getirildi polislerimizin birçoğu...

...Ama artık, daha çok halkımızın yoksul kesiminden gelen polislerimiz «yolumuz işçi sınıfının yoludur» diyorlar. Ekonomik ve demokratik haklarını ancak örgütlü bir mücadeleyle alabileceklerini anlamış durumdalar. Server Tanilli'nin de dediği gibi, «burjuvazinin aklını yerinden oynatarak», tüm demokrasi güçlerine, demokratlara ve ilericilere karşı silahlandırılan polis, POL-DER'de örgütlenme gereğini duymuştur.

Yüksek tahsil görmüş bazı yöneticiler, disiplinin sarsılacağını bahane ederek POL-DER'in yaşamasına karşı çıkmışlardır. Ve hiçbir gerekçe göstermeden örgütü faaliyetten men etmişlerdir.

Fakat, onlar için gerekçe ortadaydı. Polisin yansız davranması ve halkının yanında yer alması onları rahatsız ediyordu. POL-DER'li polisler. «Yeter artık, biz zenginin kahyası, yoksulun baş belası olmayacağız» diye haykırdılar. Faşist yuvalarda bombalar patlarken, faşist katiller suçüstü yakalanırlarken, MHP ve ÜGD hâlâ kapatılmıyor.

Faşist yuvalar dağıtılsın,
Faşist katiller bulunsun,
İKD - TÜS-DER açılsın, yöneticileri serbest bırakılsın,
POL-DER açılsın.

EMEKLİ POLİS
MUSTAFA ÇAY

«SPOR YARDIMI» ADI ALTINDA İŞÇİLERDEN KESİLEN PARALAR NEREYE GİDİYOR?

Biz Tekel işçi fabrikasında çalışan bir grup ilerici işçiyiz. Sarı sendikacılığın başını çeken İbrahim Denizcier'in Genel Başkanı olduğu Tek Gıda-İş üyeleriyiz. Fabrikadaki çalışma koşullarımız çok bozuk. Bu bozuk ve kötü koşullar, işçi sağlığını tehlikeye düşürmüştür. Sendikamız Tek Gıda-İş, biz işçilerin bu sorunlarıyla hiç ilgilenmemektedir. İşçi arkadaşlarımızın sağlığını tehlikeye düşüren bazı noktaları, gazetemiz Politika aracılığıyla kamuoyuna duyurmak istiyoruz.

1 — Fabrikaya gelen kartonlar, kutular tozlu ve pistir. Bu tozu biz işçiler hergün yuttuğumuz halde, ne sendika ne de kimse bununla ilgilenmektedir.

2 — Üstü açık olan havuzlardan sürekli karbondioksit gazı çevreye zehir saçmaktadır. Bu durum yıllardan beri böyledir. Fakat bugüne kadar hiç kimse ilgilenmemiştir.

3 — Her ay biz işçilerden kesilen 5 TL spor yardımı nereye gidiyor? Son günlerde gazetelerden öğrendiğimize göre; bu spor yardımı altında toplanan paralar MHP ve ÜGD gibi faşist yuvaların kasalarına akıyormuş. Eğer bu böyleyse, İbrahim Denizcier faşistlerle işbirliği halinde midir?

Dostça selamlar. Selam olsun savaşsız sömürüsüz bir dünya için mücadele eden politika gazetesine.

TEK GIDA-İŞ ÜYESİ
BİR GRUP İŞÇİ
DİYARBAKIR

Afganistan ve Maocular

Afganistan'da yeni bir dönem başladı. Savr Devrimi'yle ülke sosyalist yola girmiş, Demokratik Halk Partisi Afganistan'da iktidarı fiilen ele geçirmiştir.

Bugün orada olup bitenler bir «kızıl-yeşil» savaşı değil, işçi sınıfı ile emperyalistler arasındaki savaştır. Müslümanlık adına emperyalizmin örgütleyip silahlandırdığı çapulcular, bugünkü demokratik hükümetin girişimlerini baltalamaya çalışıyorlar. Bazı yayın organları, Afganistan olaylarını bahane ederek «Sovyet yayılmacılığı» umacısına sarılıyorlar. Bunların başında emperyalistler ve Maocular geliyor.

Bugün Çin yönetimi, Afganistan'daki gericilere her türlü yardımı yapıp ülkenin demokratik gelişimini engellemeye çalışıyor. Yerli Maocular da, çarşaf çarşaf yazılar döşenerek ağababalarının tekbirlerine katılıyorlar. Sözüm ona «Sosyal emperyalistler» Afganistan'ı işgal etmişler. O Maocular ki, Etiyopya Devrimi'ne karşı emperyalist güçlerin körükledikleri ayrıcalıkçı grupları savunmuşlardır. Irak'ta idam edilenlerin Sovyet ajanı olduklarını öne sürmüşlerdir. Anadolu'nun bir köşesinde bir gazeteciyi şantaj yoluyla tehdit ederek, onun «Doğu Alman» ajanı olduğu palavrasını sıkmışlardır.

Onlar, hep barış, ilerleme ve sosyalizm düşmanı olduklarını gösteriyorlar'. Hele Afganistan'daki devrim utkuya ulaşıp gericilerin temizlenmeye başlandığı şu sıralarda...

Afganistan'da devrim başarıya ulaşacak ve Maoculuk, hakettiği dersi burada da alacaktır.

MUAMMER ŞARLAK

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Havana'da toplanan bağlantısız ülkelere verilen adlardan biri. 2) Düzenin küçük ıslahatlarla iyileşebileceğine ilişkin öğretiyi savunan. 3) Tersi, yapma — UDD ile kurulması hedeflenen sosyalizme açılan düzenin kısa yazılışı — Demirin simgesi. 4) Banyoda temizlenmek için yapılan bir işlem. 5) Vilayet — Uzaklık işareti — Dizgin. İdare (eski dil). 6) Bir harfin okunuşu — Tersi, bildik, tanıdık. 7) Elektrik Mühendisleri Odası — Ayrı ticaret ve sanayi kuruluşlarının aralarında oluşturdukları dayanışma birliği. 8) Bir harfin okunuşu — İçinde kızartma yapılan kap — Bir cetvel. 9) Kira, icar — Tersi, jeolojide yanardağlardan çıkan hamursu, yoğun kütle. 10) Çarşıda satılan şeylerin resmi fiyatı — Genişlik.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Antropolojide «kısakafalı». 2) Birine, namusa dokunur bir suç yüklemek. 3) Daire, büro — Kısa Zaman. 4) Tersi, ilkel bir silah — İspanya'da Bask bölgesinde savaşım veren örgüt — Tersi, arka. 5) Asya'da bir ülke. 6) Üstlenmek — Tersi, oynak, hafif. 7) Tersi, yük katarı. 8) Tersi, kısaltmada: Salı — Bir şeyin kullanma süresi — Germanyumun simgesi. 9) Mal ederek, yükleyerek — Kimyada bir gaz. 10) Mastarı imek şeklinde tasarlanan fiilin adı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1) İş Kazaları. 2) Şermin — Lal. 3) Ab — Katma. 4) İzlemek — Ps. 5) SA — Ta. 6) Isı — İl . 7) Rasat — Ya. 8) Ismarlamak. 9) Faaliyet. 10) Irk — Katana.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) İşçi Sınıfı. 2) ŞE — zaS — Sar. 3) Kral — Irmak. 4) Amber — AAL. 5) Zi — Esrik. 6) Anket — alyA. 7) Ak — itaeT. 8) Alt — TL — MTA. 9) Rampa — Ye. 10) ılaS — Pakla.

Şili'de Komünist Partisi'nin örgütlediği geniş sol cephe cuntayı tehdit ediyor

Dış Haberler Servisi — Şili'de faşist darbenin yıldönümü nedeniyle yığınsal gösteriler düzenlenirken, cuntanın İçişleri Bakanı, düzenlediği basın toplantısında, muhalefetin cuntayı tehdit eder boyutlara ulaştığını, Şili Komünist Partisi'nin ülkedeki tüm muhalefet güçlerini biraraya toplamayı başardığını söyledi. Santiago ve ülkenin diğer kentlerinde aralıksız düzenlenen gösterilerin «komünistlerin marifeti» olduğunu söyleyen bakan, bu gösterilere katılanları sert ve acımasız bir biçimde cezalandıracaklarını da sözlerine ekledi.

Öte yandan başkent Santiago'da düzenlenen ve binlerce kişinin katıldığı yığınsal gösteride, kanlı cunta lanetlendi, faşist general Pinochet cuntasının devrilmesi yolunda andiçildi.

Bu arada pek çok ülkede Şili halkıyla dayanışma gösterileri devam ediyor.

Dört Porto Rikolu politik tutuklu serbest bırakılıyor

Dış Haberler Servisi — Porto Riko'nun ABD'den bağımsızlığı için verilen savaşımı dünyaya duyurmak amacıyla Amerika'da çeşitli eylemler düzenleyen ve hapsedilen dört Porto Riko'lu yurtseverin salıverileceği açıklandı. Batı yarımküresinde en uzun süre hapiste kalan dört politik tutuklunun kimlikleri şöyle: Oscar Collazo (1951'de Truman'ın evinde suikast girişiminden müebbed hapis), Lolita Lebron (1954'de Kongre'de suikast girişiminden 50 yıl hapis), Rafael Cancel (Lebron'la beraber 75 yıl hapis), Irvinf Flores (Lebron'la beraber 75 yıl hapis). Dört yurtseverin kurtarılması için şimdiye dek aralıksız uluslararası dayanışma sürdürülmüştü.

CGT'NIN EYLEM HAFTASI SÜRÜYOR

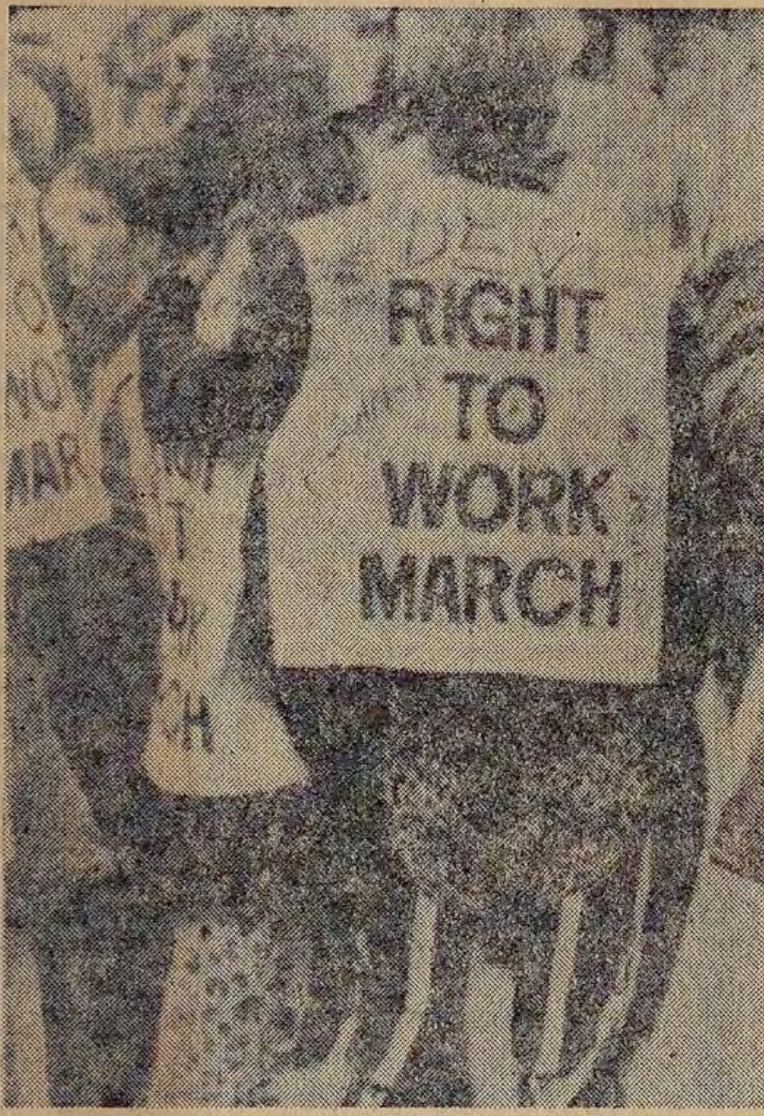
Fransa'da işçi sendikaları ortak genel greve gidiyor

- İlk görüşmenin CGT - CFDT Başkanları arasında yapılacağı açıklandı
- Komünistlerin ve sosyalistlerin ortak grev çağırısı, Fransa'da solun birliği yolunda önemli bir adım olarak nitelendirildi

Dış Haberler Servisi — Fransa'da Komünist Partisi'ni destekleyen CGT ile Sosyalist Parti'yi destekleyen CFDT sendikaları, ortaklaşa bir genel grev düzenlemeyi kararlaştırdılar. Başbakanın hazırladığı ve Devlet Başkanının da desteklemesi yolunda çağrı yaptığı «ulusal dayanışma bütçesi»nin işçiler üzerinde yeni yükler getirdiğini bildiren sendikalar, burjuvazinin artık bunalımın işçi sınıfının omuzuna yıkma politikasından vazgeçmesi gerektiği kaydedildi.

Genel grevin örgütlenmesine ilişkin olarak CGT ve CFDT sendikaları liderleri Georges Seguy ile Edmond Maire'nin yakında bir görüşme yapacakları açıklandı. Bu görüşmenin, Fransa'da solun birliğinin yeniden kurulması açısından büyük önem taşıdığı kaydedildi. Bilindiği gibi, Komünist Partisi Merkez Komitesi, son toplantısında bu yoldaki girişimleri hızlandırma kararı almış, Sosyalist Parti Başkanı da eylem ve güçbirliğinin zorunluluğundan söz etmişti.

Öte yandan CGT'nin pahalılığa ve işsizliğe karşı eylem haftası sürüyor.

TUC kongresinin sürdüğü günlerde Blackpool birçok gösteriye sahne oldu. Bunlardan bir tanesi, çalışma hakkı için yapılan yürüyüştü. Bu arada, İşçi Partisi içindeki mücadelenin bir yansıması olarak, TUC Genel Sekreteri Len Murray'ın ve Callaghan'ın istifaları istendi. Fotoğrafta, TUC'un muhafazakar hükümetle görüşmelere son vermesini isteyen gösteri görülüyor.

TUC, 35 saatlik çalışma haftası önerdi

Dış Haberler Servisi — İngiltere İşçi Sendikaları Merkezi TUC Kongresinde, 35 saatlik çalışma haftasının gerçekleştirilmesi için kampanya açılması kararlaştırıldı. İngiltere'de Blackpool'da süren TUC Kongresi, sendika merkezinin yürütüceği politika hakkında İşçi Partisi ile görüşme yapılması kararı aldı ve hükümetin, kamu harcamalarını kısan politikasını reddedildi.

Kongre, Muhafazakâr hükümetin işçilerin çıkarlarını zedelemeye yönelik politikasına karşı TUC Genel Konseyi'nin toplumsal ve ekonomik haklar için yürüttüğü kampanyayı onayladı, ancak bu kampanyanın kitle eylemleriyle ve işyerlerinde yapılacak eylemlerle desteklenmesi için getirilen bir öneriyi az bir farkla reddetti.

Yunanistan'da 200 bin işçi greve gitti

Dış Haberler Servisi — Yunanistan'da İnşaat İşçileri Federasyonu'nun çağrısı üzerine, hükümetin «kemer sıkma» politikasını protesto eden 200 bin işçi 48 saatlik uyarma grevine başladı. Federasyon'un çağrısında, hükümetin uyguladığı tekelci yanlısı politikanın yarattığı bunalımın işçi ve emekçilere yüklenmeye çalışıldığı, ücretlerin, taban fiyatlarının düşük tutulduğu, sosyal güvenlik haklarının kısıtlandığı belirtildi.

Rodezya birlikleri yine Mozambik topraklarına girdi

- Zimbabve Yurtsever Cephesi'nin sivil kampları bombalanırken, Muzorewa'nın askerleri ilerlemeye çalışıyor

Dış Haberler Servisi — Rodezya ordularının Mozambik'e girerek Zimbabwe Yurtsever Cephesi kamplarına saldırdığı ve Mozambik birlikleri ile Rodezya birlikleri arasında çarpışmalar olduğu bildiriliyor. Rodezya birliklerinin Mozambik'teki göçmen kamplarına yaptıkları saldırıların daha önceleri kısa operasyonlar niteliğinde olduğu, ancak bu kez Mozambik topraklarına 80 kilometre kadar giren çok sayıda kara ve hava birliğinin Mozambik ordu birliklerine de saldırdığı haber veriliyor. Birçok cephede süren çarpışmaların iki ülke arasında bir savaş durumunu andırdığı ve Rodezya birliklerinin geri çekilmek yerine Mozambik topraklarında ilerlemeye çalıştıkları haber veriliyor. Rodezya uçak ve helikopterlerinin özellikle sivil hedefleri seçtikleri bildiriliyor.

Amerikalı emekli subaylar SALT - 2'nin onaylanmamasını istiyor

Washington, (A.A.) - Emekliye ayrılmış 1500'den fazla Amerikalı general ve amiral, ABD senatosuna bir mektup göndererek SALT-2 Antlaşmasını onaylamamasını istedi.

Bu arada, «New York Times» gazetesi, yetkili kaynaklara dayanarak verdiği haberinde, Başkan Carter'ın kongre'den askeri bütçenin yaklaşık 4 milyar dolar artırılmasını isteyebileceğini, bunun, «SALT-2'nin onaylanmasını kolaylaştırmak» amacını taşıdığını bildirdi.

Birçok senatör temmuz ayında bir açıklama yaparak Amerikan askeri harcamalarının artırılması koşuluna bağlı olarak oy kullanacaklarını bildirmişti. Carter aynı gerekçeyle daha önceleri de askeri bütçeyi artırmış.

Bolivya eski diktatörü mahkemeye verildi

Dış Haberler Servisi — Bolivya'nın eski diktatörü Hugo Banzer hakkında soruşturma açılması için karar alan Bolivya senatosu, 7 yıllık kanlı diktatörlük dönemini baştan sona gözden geçirecek. Hugo Banzer hakkındaki Senato görüşmeleri tamamlandıktan sonra dava Anayasa Mahkemesine iletilecek. Banzer hakkında soruşturma açılmasına tepki gösteren generaller bunun «orduya meydan okumak» olduğunu ileri süren bir bildiri yayınladılar. Buna karşılık parlamento üyeleri ve ülkenin en büyük sendika merkezi Bolivya İşçi Merkezi açıklamalar yaparak generallerin açıklamasının, Bolivya'da kurulmakta olan demokrasiye yöneldiğini belirttiler ve yeni müdahalelere olanak tanımayacaklarını açıkladılar.

olaylar ve gerçekler

A.BİLGE DİCLELİ

Gerçek küfretmez yakar bitirir

KÜBA Devlet Başkanı Yardımcısı Rafael Rodriguez, birkaç gün önce Bağlantısızlar Toplantısında kendisine küfreden Mısır delegesine şöyle dedi: **«Gerçek küfretmez, kendisine küfredenleri yakar bitirir.»** Rodriguez'in bu sözlerinin ne denli doğru olduğunu şu sıralarda ABD vargücüyle kanıtlamakta.

«İKİNCİ Küba bunalımı». «Küba'da Sovyet askerleri var. İki aydır biliyorduk, ama şimdi açıklamak artık zorunluluk oldu.» İşte Amerikan gazetelerinin manşetleri. Ardından SALT-2 görüşmeleri erteleniyor. Sonra da Amerikan Ulusal Güvenlik Konseyi toplanıyor. Carter, yardımcısı Mondale, CIA Başkanı Turner, Türkiye'ye U-2'leri dayatmaya çabalayan Warren Christopher ve böylesi toplantıların, böylesi komploların yıldızı Brzezinski...

DERKEN ABD Dışişleri Bakanı Vance, bir basın toplantısı düzenliyor. Toplantının ana konusu Bağlantısızlar. Ama bu kadar da açık etmemek gerek. Bu nedenle biraz da Andrew Young'dan, Ortadoğu'dan, Avrupa'daki gelişmelerden filan bahsetmek gerek. Sonunda Vance baklayı ağzından çıkarıyor: «ABD'nin politikası, Bağlantısızları desteklemektir. Biz, Bağlantısızların Küba'nın önerilerini desteklemeyeceklerine inanıyoruz. Küba'da Sovyet askerleri var.»

SENARYO nefis, ama yutan yok. 20. yüzyılın varılan şu aşamasında ABD'nin Bağlantısızlığı desteklediğini kimseye inandıramazsınız. Eğer çok ısrar ediyorsa Vance, başlarsınız gerçekleri sıralamaya.

ABD Bağlantısızlığı, Mısır'ı desteklediği gibi desteklemektedir. Arafat, FKÖ lideri, bu desteği apaçık ortaya koydu. «Mısır İsrail ile birlikte, ABD ile birlikte Ortadoğu'da CENTO'nun yerine yeni bir askersel pakt kuruyor» dedi.

ABD Bağlantısızları, Pakistan'ı Afganistan üzerine sürerek desteklemektedir. Pakistan'ın İslamabad kentine bir CIA merkezi kurulmuştur. Bu merkez üzerinden Afganistan devrimine karşı komplolar düzenlenmektedir. Paralı askerlerin eğitimi, Çin ile ilişkilerin koordinasyonu, tüm müdahale planları buradan yürütülmektedir.

ABD Bağlantısızları, öyle desteklemektedir ki, Kıbrıs, yakında ikiye bölünme ve NATO'nun açık üssü olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Cyrus Vance gerçi bunu basın toplantısında açıklamamıştır, ama, Kıbrıs'da varolan durumun korunması için ABD kurmaylarının gizli toplantılarının başlıca üyelerindendir.

ABD Bağlantısızları öyle desteklemektedir ki, hareketin karar taslaklarını ele geçirip kendisiyle bu konuda görüşmeye tenezzül eden ülkelerle yoğun bir diplomatik ilişkiye geçmiştir. Ulusal Kurtuluş savaşlarının bastırılması, antiemperyalist özün saptırılması, hele hele sosyalist ülkelerle dayanışmanın ağza alınmaması için pazarlıklar bile yürütmüştür.

ABD Bağlantısızları öylesine desteklemektedir ki, Bağlantısızlar üyesi pek çok ülkenin halkları Amerikan sermayesi tarafından sömürülme özgürlüğünden (!) yararlanmaktadır. ABD bu desteğini çekse, bu halklar ABD tarafından sömürülme özgürlüğünden yoksun kalacaklardır.

ABD Bağlantısızları o kadar desteklemektedir ki, hareketin üyelerinden Vietnam'a karşı yıllarca savaş yürütmüştür. Binlerce, milyonlarca Vietnamlının ölümünden sorumludur. Şimdi de Vietnam'a yeniden saldırmaya hazırlanan Pekin yöneticilerini onayladığını açıkça ilan etmektedir.

ABD Bağlantısızları öylesine desteklemektedir ki, hareketin üyesi Zimbabve Yurtsever Cephesi'ne karşı ırkçı rejimin kuklası Muzorewa'yı tanımaya karar vermiştir. Bunun için NATO üyesi İngiltere ile birlikte çeşitli dümenler çevirmektedir.

ABD Bağlantısızları o kadar çok desteklemektedir ki, 1976 Kolombo Doruk Toplantısında onaylanan «yeni uluslararası ekonomik düzen» programının hayata uygulanmaması için kimi ülkelere kredi vermemiş, kimilerini kayırmış, kimilerini tehdit etmiş, kimilerine de ambargo uygulamıştır.

ABD Bağlantısızları öyle desteklemektedir ki, şu anda harekete yeni katılan Nikaragua halkına karşı askeri müdahaleye kalkışmış, Somoza'yı beslemiş, sonra da bölgeye müdahale etmek için ordular kurmuştur.

ABD'NİN desteği öyle bir destektir ki, Küba Devrimi'ne karşı 1961'lerde, Bağlantısızların ilk doruk toplantısının yapıldığı yıllarda Playa Giron çıkarmasını örgütlemiştir. Paralı askerler tutup, 72 saat içerisinde Küba'ya müdahale edip bu ülkeyi işgal etmek istemiştir.

KÜBA Devlet Başkan Yardımcısı Rodriguez işte bu kadar güçlü, bu kadar açık, bu kadar kesin bir olguyu dile getirmiştir:

GERÇEK küfretmez, kendisine küfredenleri yakar bitirir.

Dünya turu

ARJANTİN cuntasının yeni yürürlüğe soktuğu bir yasa, 1974'deki askeri darbeden bu yana «kaybolan» kişilerin mahkemeler tarafından «ölü» ilan edilebileceğini açıkladı. 15 bin kişinin «kayıp» olduğu Arjantin'de cuntanın kayıp listeleri karşısındaki baskılardan kurtulmaya çalıştığı belirtiliyor.

EL SALVADOR Devlet Başkanı Carlos Humberto Romero'nun erkek kardeşi bilinmeyen kişilerce öldürüldü. Yetkililer El Salvador Devlet Başkanı Humberto Romero'nun kardeşi işadamı 58 yaşındaki Jose Romero'nun San Salvador'un 10 kilometre kuzeyindeki Apopa kentindeki evinin yakınında öldürüldüğünü ve üzerine Nikaragua'da eski Devlet Başkanı Somoza'ya karşı mücadele veren Sandinista gerillalarının bayrağının bırakıldığını açıkladılar.

JAPONYA Başbakanı Ohira Temsilciler Meclisini feshettiğini açıkladı. Fesih kararından sonra genel seçimlerin muhtemelen önümüzdeki ekimde yapılacağı belirtiliyor.

DAVİD KASIRGASINDA ölenlerin sayısı 1200 olarak saptandı. Bu arada 400 kişinin kaybolduğu, 300'den fazla yaralı bulunduğu, 150.000 kişinin evsiz kaldığı ve maddi zararın 1,5 milyar dolar civarında olduğu açıklandı. David kasırgası geçen hafta küçük bir ada olan Dominik Cumhuriyetini yerle bir ettikten sonra geçtiğimiz cuma günü de Amerika'nın bazı bölümlerini etkisi altına almıştı.

- Ülkede yaklaşık 50 bin tane genç pioner kampı bulunuyor
- «Druzhba» adlı bir programla sosyalist ülkelerde tatilini geçiren binlerce Sovyet çocuğu var
- Eğlence ve dinlenmenin yanı sıra tedaviye gereksinimi olan çocuklar da sanatoryumlarda kalıyorlar

Sosyalist toplumdaki «tek ayrıcalıklı sınıf» olan çocukların mutsuz olmaları için hiçbir neden yok.

Sovyetler Birliği'nde çocuklar nasıl dinleniyor?

Moscows dergisinin, Sovyet Sendikaları Dinlenme Yerleri Merkez Konseyi Başkanı İvan Kozlov'la yaptığı görüşmeyi sunuyoruz.

SORU: Sendikaların çocuklara eğlenceli bir tatil sağlamak için neler yaptıklarını açıklar mısınız?

YANIT: Çocuklar tatillerini Genç Piyoner kamplarında sanatoryumlarda, turizm merkezlerinde ya da aileleriyle birlikte geçirmektedirler. Bunların içinde en çok sevileni ve yaygın olanı Genç Piyoner kamplarıdır. Bu kamplar değişik boyutlardadırlar. Fakat değişen sadece boyuttur, diğer olanaklar (günlük programlar, yemekler, spor ve eğlence yerleri) tüm kamplar için aynıdır. Diğer ortak özellikleri ise hepsinin çok güzel doğal manzaraya sahip olan deniz, nehir kıyıları ve orman kenarlarına kurulmuş olmalarıdır. Bu kampların yapımları, tamirleri, bakımları, çalışanların ücretleri, diğer olanaklar için gereken paranın yanısıra çocuklarımızın tüm yol masrafları da sendikalar tarafından sağlanmaktadır.

SORU: Bu kamplardan birisi hakkında daha geniş bilgi verir misiniz?

YANIT: Ülkenin en eski kampı ve SSCB'de çocuk cumhuriyeti olarak adlandırılan Artek Kampını ele alalım. Bu kamp Karadeniz kıyısında Crimea kasabası yakınında kurulmuştur ve çok büyük yatakhanelere, stadyuma, yüzme havuzuna ve toplantı salonlarına sahiptir. Aklıma gelmişken belirteyim, bu kampta Sovyet çocukları her yaz binlerce çocuğa ev sahipliği yapmaktadırlar ve haklı olarak bu kamp uluslararası bir kamp olarak bilinmektedir. Karşılığında ise «Druzhba» adlı bir programla Sovyet çocukları diğer sosyalist ülkelerde tatillerini geçirmektedirler ve bu programda sendikalar tarafından finanse edilmektedir.

SORU: Eğlenme ve dinlenmenin yanısıra tedaviye de gereksinimi olan çocuklar için neler yapılmaktadır?

YANIT: Bu çocuklarımız tüm ülkeye yayılmış olan değişik iklimdeki ve şartlardaki sanatoryumlarda tatillerini geçirmektedirler. Bu sanatoryumların bazılarında, tedavi kaplıcalarda ya da çamur banyolarında yapılmaktadır. Çocuğun gereksinimine göre olan sanatoryum seçilmekte ve tüm yol masrafları karşılanarak iyi bir tatil geçirmesi sağlanmaktadır.

Bunun dışında tüm ailenin tatilini birlikte geçirebileceği tatil evleri ve otelleri vardır. Bu dinlenme yerlerinde sürekli olarak hemşireler, çocuk bakımcısı ve çocuk doktoru arkadaşlarımız görev yapmaktadır. Çocuklar için özel yemek çıkmakta ve özel eğlenceler düzenlenmektedir.

SORU: Kışın da tedaviye gereksinimi olan çocuklar için neler yapılmaktadır?

YANIT: Sanatoryumların çoğu kışları da açıktır. Bu çocuklarımız diğerleri gibi normal okullarda öğrenimlerini yapmakta ve sanatoryumlarda tedavileri özel çocuk doktorları ve öğretmenleri tarafından yapılmaktadır. Sağlıkları için gerekli olan tüm özen hem okullarda hem de sanatoryumda eksiksiz uygulanmaktadır.

Biraz önce bahsettiğim tatil evleri ve otellerinden bu çocuklarımız ve aileleri yüzde 30'luk bir indirimle ya da tamamen parasız olarak yararlanmaktadırlar.

10. Beş yıllık plandan (1976—1980) daha büyük ve yeni sanatoryumların ve dinlenme yerlerinin yapımı için 1500 milyon ruble ayrılmıştır ve bunların çoğunluğunun yapımı bitirilmiştir. Son 5 yıl içinde 305 milyon kişinin dinlenme yerlerinden yararlandığını da belirteyim.

SSCB'de çocuklara dinlenmeleri ve yeteneklerini geliştirmeleri için tüm olanaklar sağlanıyor

DOĞUDAN MEKTUP

KÜRT FOLKLORU DA YOZLAŞTIRILIYOR VE BURJUVAZİNİN ELİNDE GERİCİLİĞİN BİR SİLAHI OLUYOR

● Muharrem TÜTÜNCÜ

Bir önceki Doğu'dan Mektu'umuzda, «saymakla bitmez Doğu halkının dertleri, yiğitlikleri...» demiştik. Evet, Doğu halkı hem dertlidir, hem yiğittir.

Türkiye'de hakim sınıflar, taa 1918'lerden başlayan panislamizm, pantürkizm - Turancılık akımlarının etkisiyle kitlelerde geniş boyutlu ırkçı - şoven koşullandırmayı bayağı başarmıştır. Bu koşullanmışlıkla, küçük burjuva ve sosyal demokrat çevrelerin kafalarında şu klişeleşmiş iddia adeta kemikleşmiştir: **«Türkiye'de Kürt yok, Türk vardır.»** ve **«Türkiye Türklerindir.»** vs...

«Güneş balçıkla sıvanmaz» diye bir söz var. Sekiz milyona varan, diliyle, kültürüyle, edebiyatı ve folklorüyle capcanlı yaşıyan bir halka, **«yoktur!»** demek, gerçeği değiştirmez. Yani bu halkı yok etmez. Devekuşu heveslerini bir tarafa itmek gerek. Bunun zamanı gelmiş de geçmiştir bile. Kaldı ki biz burada Kürtlerin varlığını kanıtlamaya çabalar bir konuma girmeyeceğiz. Çünkü **«Amerikayı yeniden keşfetmek»**ten farksız olur Bu haftaki Doğu'dan Mektubumuzda, «yoktur» dedikleri halkın, folklorünün - müziğinin nasıl talan edildiğini, nasıl yağmalandığını bir kaç örnekle anlatacağız. Bu kadar...

Halk müziği, alfabeli - alfabesiz toplumlarda çoğu belli bir ölçüye bağlı olan acıların, sevinçlerin, sevgilerin ifadesi olarak tanımlanırsa, ozanlar da bu halkın sesidir.

● PİR SULTAN'DAN RUHİ SU'YA, MEYREM XAN'DAN ŞİVAN'A

Pir Sultan'dan Ruhi Su'ya kadar uzanan sayısız Türk halk müziği ozanları, zorbalığa, kısmen sömürüye, sevgiye ve aşka dair yapıtlar sunmuşlardır bize. Bugün bile güncelliğini koruyan Pir Sultan ve onu en iyi yaşatan Ruhi Su, bir bütünsellik, bir içiçe geçişle emekçi halk kitleleri tarafından dinleniyor.

Kürt halk sanatçılarından **Meryem Xan Aramê Dikran, Hemed Şêxo, Gırabetê Xaço, Mehemmet Arifê Cıziri** ve genç **Şıvan**'a kadar uzanan ozanlar, bu gün Ortadoğunun belirsiz puslu havasında klasik adlar olarak **Kürt** halk müziğine ve folklorüne adlarını yazdırmışlardır.

Kanımızca Türkiye gerçeğinde, sosyal olguların, sanatçı ve yazıncılar tarafından henüz ele alınmamış kültür tarmasyonlarına, müzik ve folklörün bugünkü durumuna, özellikle ezilen halkın folklor ve müziğine eğilinmesi zamanı gelip geçiyor bile.

Bir ulusu ulus yapan özelliklerden biri kültür değil mi? O kültür ki: bu günkü gelişmemiş, geliştirilmemiş biçimiyle de olsa, yarınki özgür kültürün öğelerini içermeyecek mi? Elbette ki evet.

Ne yazık ki bugün birden fazla ulusun yaşadığı Türkiye'de, **Kürt** halkının (ve diğer ulusal azınlıkların) müziği ve folkloru, burjuvaziye peşkeş çekiliyor. Kitleler bu yolla yozlaştırılıyor. Sosyal demokrasi eliyle şovenizmin (**Türk**) şaha kalktığı, Hitler özentili manyakların kitle kırımlarına varan tehditleri arasında ulusları ve emekçileri ulusal çitler içine hapsetmek yerel şovenizmi (**Kürt**) de güçlendirir bir ortam oluşturuyor. Bundan yine kuşkusuz işçi sınıfımız ve emekçi halklarımız zarar görür. Görüyor da...

● KÜRTÇEDEN DOLMUŞ MÜZİĞİNE

İşbirlikçi tekelci burjuvazi, basın, yayın, radyo, TV yoluyla Kürt folklorü ve müziğini titizlikle yozlaştırırken, aynı zamanda kendine mal etmektedir. Müzik ve folklor yoluyla kitleleri **lümpenleştirmek** amacını güdüyor. Bu başı boş ama dinamik yığını kendi saflarına çekmeye çabalıyor. Bu çabayı gösterirken de özellikle **«dolmuş müziği»** sanatçılarından faydalanıyor.

Nuri Sesigüzel'den İbrahim Tatlıses'e kadar bir yığın sanatçıyı üne kavuşturan halk müziği parçalarının ğunun nakaratları Kürtçe söylenir, Örneğin N. Sesigüzel'in okuduğu ve yıllarca dillerden düşmeyen **«Çaçan»**ın kaynağı **Kürtçedir.** Nakaratı da şöyle: **«Ah le yanen çaçane / vah le yaman çaçane»**. Kürtçe özgün biçimi ise **«Ax lo yeman çaçanê / Wax lo yeman çaçanê»**dir...

Yine İzzet Altınmeşe'nin okuduğu **«Maden dağı dumandır»** türküsünün nakaratı **«De loy loy de loyloy be nim yarim»** biçiminde. Oysa Kürtçe aslı şöyle: **«De le le de le le dayıka mın»**. Nurettin Dadaloğlu'nun yıllar önce söylediği **«Ceylan»** adlı uzun hava yine **«Ciran»** adlı Kürtçe parçadan alınmadır.

Örnekler çoğlatılır: Celal Güzelses'in okuduğu, günümüzde Recep Kaymak ve İzzet Altınmeşe'nin söyledikleri **«Hele yar»**, **«Ez kevotkım»**; **«Mardin kapı şen olur»**, **«Lê lê cane»** Nure, **«Nûrê»**; **«Leynaz»**, **«Lê naz nazê»** gibi. Ayrıca iki yıl önce Avrupa'da birincilik alan «Kurtla Kuzu»nun aslı **«Gur û Pez»**, ünlü «Ağrı Dağından uçtum/çayır çimene düştüm» türküsünün **«Xum xumê torivanê»**dir.

Ezilen ulusun müziği ve folkloru böyle tersyüz edilip kitlelere sunulmaktadır. Doğu'nun çeşitli illerine ait bu folklor değerleri bize şimdiye kadar hep Türk halk müziği ve folklorü olarak tanıtılmaktadır. Üstelik bu **Türk** halk müziğini de yozlaştırmayı amaçlamaktadır. TV Ekranlarından yelekli - şalvarlı (Şal û Şapık) folklör ekipleriyle sanatçılar sunulur. Ama bu gerçekleri bilmeyene hoş; bilene buruk ve komik gelmektedir. Öte taraftan, **özümseme** denen şoven politikanın farkında olan gerici yerel burjuvazi bunu milliyetçi duyguların körüklenmesinde bir araç olarak kullanabilmektedir. Politika dışı yığınlarsa bunu lumpen yaşamlarının çeşnisi durumuna getirmektedirler. Özlemlerini bar, pavyon ya da içki masalarında giderirken bu sapkın müzikleri fakir sofralarında «meze» olarak kullanmaktadırlar.

● HALKIN ÖNCÜLERİ BU ALANDA DA SAVAŞIYOR

Müzenin bir özelliğidir: **«görmek var söylemek yok»**. Ne var ki heba edilmek istenen, ezilen bir halkın kültürüdür. Demokratik kitle örgütlerinin bir kısmının, sanat kolları çalışmalarında bu alanda oldukça sevindirici, ama henüz yeterli olmayan bir çabanın varlığı görülüyor. Örneğin: Yurdun dörtbir yanında kurulu şubeleriyle İlerici Gençler Derneği'nin (İGD) hemen hemen tüm şubelerinde, ezilen ulus kültürünün ilerici yönü sürekli araştırılmaktadır. Solo-koro-folklor ve yazın alanlarındaki bu tavrı olumludur. Hiç şüphesiz, diğer demokratik örgütlerin de kendilerine özgü titiz çalışmaları var. Bu konuda DDKD ve DHK-D'yi saymak olası.

Dünyaya tepeden bakan ve bu yüzden de çarpık burjuvazidir. Onun şu ya da bu adla da olsa felsefesidir. Bir burjuva sanatçısının (hangi ulustan olursa olsun, ki yukarıda adı geçen tüm sanatçılar **Kürt'**tür.) kesesini doldurmak ve saman alevi gibi parlayıp sönecek olan adını duyurmak için yaptığı **iki yüzlülüğü, dönekliği** bazı popüler çıkışlarla maskelemiyeceğini biliyoruz. Burjuvazinin bunları kendi saflarına ustaca çektiğinin de farkındayız.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, işbirlikçi tekelci burjuvazinin her türlü zoraki özümseme çabalarına rağmen Türkiye işçi sınıfının, bilinçli halk güçlerinin tavrının netleştiği gözlenmektedir. Örneğin 1 Mayıs 1979'da İzmir alanındaki somut durum.

● EMEKÇİLERİN GÜVEN BAĞI

Her iki ulusun emekçilerinin güven bağını kopmazlığa, kardeşçe güç ve eylem birliğine, ancak böyle somut durumlar götürür. Gönüllü birliğin yolu aynı zamanda burdan geçer. Bugün, Türkiye'de tırmanan faşizm koşullarında demokrasi güçlerinin biribirine bir adım daha yanaşmaları oldukça olumludur.

Ne var ki ulusal demokratik güçlerin birliğinden endişe duyan salt burjuvazi değildir. İlericilik, devrimcilik adına eylem birliğine yan çizenler az değil. Ama bunların açık veya gizli biçimlerle oluşmakta olan birliklere kama sokma istemleri ters tepecek. Çünkü ilerici sendikalar, legal sosyalist partiler, devrimci, demokratlar ve ilericiler eylem birliğinin önemini her geçen gün biraz daha kavrıyorlar.

● YASAK VE SERBEST

Doğu'da sıkıyönetim koşullarında gözlemlenen bir diğer durum ise, sosyal içerikli genç Kürt sanatçılarının bantlarının toplanması ve satıcılarının kovuşturmaya uğraması. Buna karşılık Kürt burjuva müziğinin, dini müziğin (**Kürtçe kasideler**) alabildiğine yaygınlaştırıyor. Kürt burjuva müziği köylülerin biribirlerini öldürmelerinde bir neyi kışkırtıcılık yapan, intikamcı bir niteliktedir. Kürt dini müziği ise ortaçağ karanlığını, ayrıca dünya devrimci önderlerini karalayan söylevimsi propaganda araçlarıdır. Her ikisi de elbetteki gerici Kürt burjuva kültüründen kaynaklanmaktadır. Lenin, **«Ulusla kültür genel olarak toprak ağalarının ve burjuvazinin kültürüdür»** derken, sanki **Diyarbakır'**dadır, **Cizre'**dedir. Bu iki tür müzik de yasak değil ve alenen çalınıyor. Çünkü egemen güçlere dokunmuyor. Tersine yoksul Kürt köylülerini biribirine kırdırıyor. Kan davalarını körüklüyor.

Ağaya, burjuvaziye kan veriyor. Yoksul köylülere kaderciliği, ağayı ve şeyhi övüyor. Kürt folklorunun da yasaklanmışları ve desteklenenleri var. Biri gericiliği ve milliyetçiliği körüklediği için serbest, diğeri demokrat ve ilerici içeriğinden dolayı yasak...

«MHP Kapatılmalı mı, Neden?» sorularını kapsayan soruşturmamız, özel olarak örgütlenmemesine rağmen gene de şaşırtıcı bir ilgi gördü. Özellikle İSTA muhabirleri bölgelerindeki demokratların görüşlerini aldılar ve yolladılar. Kendisine soruşturma için başvurmamış nice okurumuz da katıldı soruşturmaya. Soruşturmamızın sonuçlarının sayısal bir dökümünü sunmayı «abes» buluyoruz. Şu ya da bu netlikle, soruşturmamıza katılanların —bir kaç eksiği ile— tümü MHP ve ÜGD'nin kapatılmasının zorunlu olduğunu vurguluyordu.

Soruşturmamızın yayınını önümüzdeki günlerde sona erdirmek istiyoruz. Ancak postadan gelen «yanıt» yağmurunun sonu gelmiyor. Bu durumda, teknik zorlukları da gözönüne alarak, soruşturmamıza katılan okurlarımızın adlarını yayınlamakla yetineceğiz. Böyle yapacağız, ancak en küçük bir yanlış anlamaya yol açılmasını da istemiyoruz. Sadece adlarını yayınlamakla yetindiğimiz okurlarımızın yolladıkları yanıtlarla, daha önce yayınlanan yanıtlar arasında ne içerik bakımından, ne de önem bakımından en ufak bir fark yok. Uygulamamız salt teknik zorunluklara dayanıyor. Soruşturmaya yanıt veren tüm okurlarımıza burada bir kez daha teşekkür ediyoruz. Soruşturmanın yanıtlarından çıkan toplu sonucun, ülkemizde demokrasi güçlerinin istemlerinin yönünü ve içeriğini somut olarak ortaya koyduğu inancındayız.

- **YUSUF BAŞAK:** CHP Sakarya Merkez İlçe Gençlik Kolları Başkanı
- **BURHAN CENGİZ:** TEKSTİL Sendikası Nazilli Şube Başkanı
- **MİTHAD DEMİRELLER:** TÖB-DER Nazilli Şube Başkanı
- **HÜSEYİN ERTAŞ:** Dicle Sağlık Memuru ve HSM Derneği Diyarbakır İl Temsilcisi
- **ZİYA GÖKALP:** Selüloz-İş Sendikası Çaycuma Şube Başkanı
- **MUZAFFER GÜLENÇ:** Kuşkaya Köyü Muhtarı
- **AHMET ÇATAL:** Demirci İlçesi Borlu Nahiyesi Spor Derneği Başkanı
- **SALİH İÇLİ:** CHP Balıkesir İl Yönetim Kurulu Üyesi
- **İSMAİL ERYILMAZ:** Balıkesir Halkevi Başkanı ve Maden-İş Sendikası 1001 No'lu Lokal Başkanı
- **KEMALETTİN DOĞAN:** Maden-İş Sendikası 13. Bölge Temsilciliği 1001 No'lu Lokal'e bağlı Orman Ana Tamirhanesi İşyeri Baştemsilcisi
- **CENGİZ ARKIN:** Gördes İlçesi Köprübaşı Bucağı Tarım Kredi Kooperatifi Yöneticisi
- **HÜSEYİN BİLGİÇ:** Gördes İlçesi Köprübaşı Bucağı Şoförler Cemiyeti Başkanı
- **MUSTAFA KUTLU:** Köprübaşı Gençlik Kültür Derneği Başkanı
- **YAŞAR GÜRATEŞ:** İGD Adana sempatizanlarından
- **RAMAZAN ŞAHİN:** Genel-İş Sendikası Eskişehir İşyeri Temsilcisi
- **ALİ YİĞİT:** Afyon Kemerkaya Gençlik Derneği Başkanı
- **TURHAN İNCEREİS:** ENERJİ-DER İstanbul Şubesi Başkanı
- **BAKİ AKKUŞ:** GİB-DER Merkez Yönetim Kurulu Üyesi
- **AHMET SARI:** Çanakkale Ziraatçiler Derneği Başkanı
- **YILMAZ İVRİNDİOĞLU:** Genel-İş Sendikası Gömeç Belediyesi İşyeri Baştemsilcisi
- **EŞREF İNCE:** CHP K. Paşa Gençlik Kolları Başkanı
- **İSMET ACAR:** YSE-İŞ Sendikası Genel Başkanı

● DEVAM EDECEK

DÜNYA BASININDAN SEÇMELER

Moskova Radyosu Türkçe yayınlarında, Türkiye'deki antifaşist kampanya ile ilgili bir yorum yayınlandı. Yorumda, demokratik mücadelenin, bütün demokratik güçlerin mücadelesi olduğu vurgulanıyor ve daha sonra şöyle deniliyor:

Moskova Radyosu
● Türkçe yayınları servisi.

Türkiye'de antifaşist kampanya

Türkiye'de demokratik örgütlerin girişimiyle son zamanlarda düzenlenen geniş bir antifaşist kampanya, ülke içindeki ve dışındaki geniş toplumsal çevrelerin dikkatini çekti. Bunun nedenini anlamak kolay: Ülkenin ileri fikirli yurttaşları ve diğer ülkelerdeki gerçek dostları, Türkiye'deki durumdan endişe duyuyorlar. Tercüman gazetesinin bildirdiğine göre çeşitli anarşik olaylar son 20 ayda 2 binden çok kişinin ölümüne, onbinden çok kişinin de yaralanmasına yol açtı. Terörün başlıca kurbanları, ileri fikirli öğrenci, öğretmen ve işçiler oldu.

Bazı Batılı ülkelerde son zamanlarda sağcı radikal ve açıktan açığa faşist hareketler genişliyor. Yaşamın gösterdiği gibi bunlar, Batılı ülkelerin ekonomik, politik ve sosyal yaşamındaki bunalımlardan doğuyor. Bütün bu hastalıklar günümüzün Türkiye'sinde de görülüyor ve bunlar anlaşılır nedenlerden doğuyor. Bunalımın, en başta, Türkiye'nin saldırgan NATO blokuna katılmasından ve tek yanlı olarak Batıya bel bağlamasından doğduğunu pek çok Türk gizlemiyor. Batılılar Türk devletini hiç düşünmüyor. Onunla çeşitli alanlarda kurdukları ilişkilerde yalnızca kendi çıkarlarını güdüyorlar. NATO elebaşılarının, Türkiye'yi yılda yüzde 3 artırmaya zorladıkları bandöndürücü askeri harcama bunu göstermiyor mu? ülkenin belirli çevreleri, bunalımın başlıca ağırlığını halkın omuzlarına yükleyerek bunalımdan kurtulmak istiyorlar. Onların bu yoldaki çabaları, işçi sınıfının, nüfusun daha başka katmalarının, özellikle ileri fikirli öğrenci ve aydınların direnişiyle karşılaşıyor. DİSK, Türk-İş ve bağımsız sendikaların eylemleri de bunu gösteriyor. Türkiye'de faşistlerin var olmasının başlıca nedeni, belirli çevrelerin, en başta da büyük burjuvazinin, patronların, faşistlere, en çok zorluk çekecekleri dönemde siyasi alana çıkabilecek yedekleri gözüyle bakmalarıdır. Ama iktidara tırmanmak isteyen faşizmin yolunda büyük güçler duruyor. Bunlar, işçi sınıfı, emekçi köylüler, aydınlar ve gençliktir. Demokratik hareket ve örgütler bu tehlikeye karşı ne kadar etkin davranırlarsa, bozkurtların ve Türkiye'deki diğer faşist unsurların eylemleri o derece başarısız oluyor. Bu gerçek ülkede her geçen gün daha iyi anlaşılıyor. Bir süre önce İstanbul'da çıkan «Faşizm, MC ve Görevlerimiz» broşürünün yazarı «biz ne yapmalıyız?» diye soruyor ve şu cevabı veriyor: «İşçi sınıfımızın emekçi halkımızın, aydınlarımızın, gençlerimizin, tüm demokratik güçlerin üzerindeki antidemokratik baskılara karşı mücadele güçlendirilmelidir. Demokratik mücadelenin, bütün demokratik güçlerin mücadelesi olduğu unutulmamalı. En önemlisi, demokratik mücadele, mutlaka bütün demokratik güçlerin güçbirliğiyle sürdürülmelidir.» Broşür de Türkiye halkının iş, ekmek, hürriyet mücadelesinin, demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm mücadelesinin süreceği belirtilerek faşist örgütlerin yasaklanması çağırısı yer alıyor.»

«Ve faşizme geçit yok», «Kahrolsun MHP», «Yaşasın Ulusal Demokratik Cephe» sloganları, Ankara'da birkaç gün önce noktalanan antifaşist kampanyada pek çok demokratik örgüt temsilcisi tarafından haykırılıyordu.

TÜRKİYE'DE PETROL POLİTİKASI VE ÇÖZÜM

Hazırlayan: TEOMAN YILDIZBAYRAK

Emperyalist ülkelerin gerikalmış ülkeleri sömürü alanlarının başlıcalarından biri petroldür

Petrol alanında uluslararası örgütler

-2-

İleri kapitalist ülkeler kârlı yatırım alanları bulabilmek için az gelişmiş ülkelere yönelmektedir. Çünkü az gelişmiş ülkelerde geniş yatırım teşvik politikaları, ucuz işgücü, geniş pazarlar bulmaktadırlar. Geri kalmış ülkeler çeşitli nedenlerden bu ilişkileri iyi denetleyememektedirler.

Bunun sonucu olarak elde edilen kârların çok büyük bir bölümü yatırımcı şirketlere sahip olan batının sanayi ülkelerine akmaktadır. Geri kalmış ükeler açısından orta ya çıkan bu olumsuzluğun nedenleri ise; Azgelişmiş ülkelerin batı ülkelerinde olan sermaye birikimi ve teknolojik bilgiye sahip olmaması yine sanayi ülkelerindeki yetkin teknik ve idari personelden yoksun olmaları gibi nedenlerdir. Bu durumun sonucu olarak batı ülkelerinin dünya ölçeğindeki etkinlikleri artmaktadır.

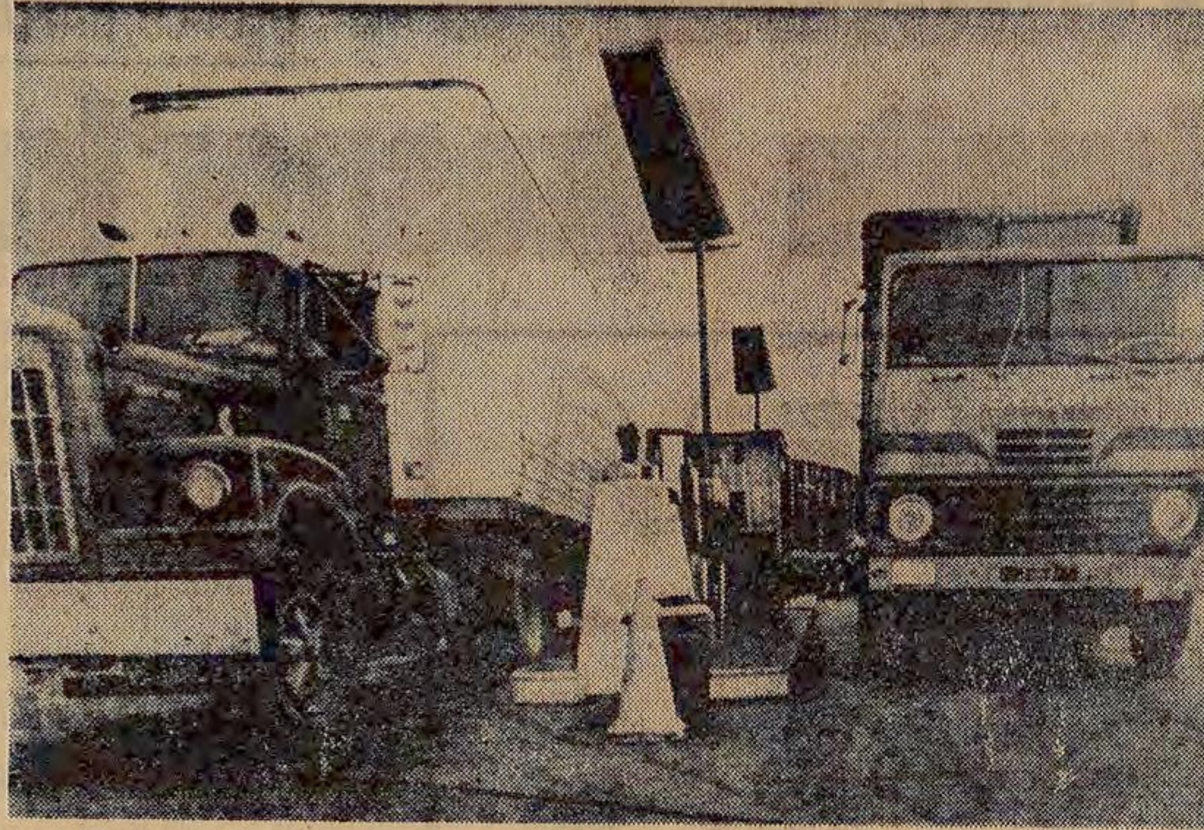
Ayrıca azgelişmiş ülkelerin hayat standartlarının düşük olması, «Gemisini kurtaran kaptan» felsefesinin yaygınlığı günlük yaşantıyı olumsuz yönde etkilemektedir. Yüksek devlet görevlilerinin bile satın alınabildiği bu ortamdan batının çokuluslu şirketleri alabildiğine yararlanmaktadırlar. Nitekim kamuoyunda sık, sık tartışılan yolsuzluk belgeleri burada ABD çokuluslu şirketlerinin satın aldığı isimlerin başında açıklanması (LOKHEAD SKANDALI). Bizim gibi ülkelerde normal olaylar haline getirilmiştir.

Azgelişmiş ülkelerin en büyük sorunu karşılıklı ilişkilerdeki bu dengesiz ve onur kırıcı durumu düzeltmek ekonomik ve politik ilişkilerini en geniş yelpazede eşitliği doğrultusunda değiştirmektir.

Uluslararası şirketlerin geri kalmış ülkelerde yaptıkları yatırımlardan kimin kârlı çıktığı şu örnekle çok net bir şekilde belirlenmektedir. British Petroleum (BP) şirketi 1910 yılından 1951 yılına değin İran'da tam yetkili ve İran'ın tüm ruhsatlarına sahip bir şirket olarak çalışıyordu. 1950 yılında İran petrollerinin BP tarafından işletilmesinden sağlanan gelirlerin dağılımı şöyle idi:

Üretim Petrol: 32 milyon ton. BP Net Kârı: 33 Milyon Sterlin. İngiliz Hükümetine Vergi: 51 milyon Sterlin. İran Hükümetine ödenen: 16 milyon Sterlin.

Burada da açıkça görüldüğü gibi İran'ın petrol kaynaklarından elde edilen kârın % 84'ü İngilizlere gidiyordu. Bu haksız durumu düzeltmek için uğraş veren zamanın Başbakanı Musaddık 1951 yılında ülke petrollerini millileştirmiştir.

Petrol sıkıntısı zaman zaman tüm dünya ülkelerini etkiliyor, benzin istasyonları yakıt alabilmek için kuyruklar oluşturan arabaların bekleme yeri oluyor.

Bu durumda batının güçlü sanayi ülkeleri İngiltere, Amerika, Fransa, Hollanda İran'a karşı büyük bir ekonomik ambargo uygulamışlar ve 1.5 yıl sonra askeri bir darbe ile Musaddık hükümetinin devrilmesini sağlamışlardır. Millileştirme uygulaması yalnızca bir İngiliz şirketi olan BP'ye karşı uygulandığı halde batının güçlü ülkeleri İngiliz hükümetinin yanında yeralmakta ve Musaddık hükümeti devrildikten sonra İran petrollerinden elde edilen kârlara ortak olmaktadırlar. Yeni darbe hükümeti İran petrollerinin işletilmesini «Konsorsiyum petrol şirketine» verecektir. Bu şirketin ve ortaklık payları ile ABD, Fransa, Hollanda kökenli petrol şirketleri toplam 100 hisseden 60'ına sahip oldular. Bütün bunlar çokuluslu petrol şirketlerinin azgelişmiş ülkelerin kalkınmasına mı yoksa sömürülmesine mi hizmet ettiğini kanıtlayan belgelerdir

PETROL İLE İLGİLİ ULUSLARARASI ÖRGÜTLENMELER:

OPEC: 1958-1959 yıllarında büyük petrol şirketlerinin dünyada gereksinimden fazla petrol üretildiği için ham petrol fiyatlarında hem de üretici ülkelere ödedikleri vergilerde indirim yapmalarına tepki olarak doğan bir kuruluştur. Kuruluş amaçları: Petrol üreticisi ülkeler arasında genel olarak ortak bir politika saptamak, üretici ülkelerin petrol gelirlerini yükseltmektir. OPEC bugün dünya petrol rezervlerinin % 17,6'sını ellerinde bulunduran % 84,7'sini ihraç eden bir topluluktur.

Ancak OPEC ülkelerinin sahip olduğu kaynaklar bugün uluslararası şirketlerin denetimindedir. OPEC ülkeleri öz kaynaklarından yararlanamaz duruma getirilmişlerdir. Örneğin: Ham petrol fiyatlarındaki artış karşısında gelişmiş kapitalist ülkeler kendi mallarının dış satım fiyatlarını artırmaktadırlar. Fiyat artışlarından olumsuz yönde etkilenen ülkelerde gene petrol üreticisi ülkeler ile özellikle petrole sahip olmayan geri kalmış ülkeler olmaktadır.

Sorumluluğu OPEC ülkelerine yüklenen 1973 petrol bunalımının da ABD'nin rafineri kapasitesini kısarak bilinçli olarak yarattığı artık kesinlikle anlaşılmıştır. ABD petrol tekellerinin bu dönemde kârlarının artmış olması krizin kimin işine yaradığını açıkça kanıtlamaktadır.

Petrol kirizi olarak bilinen bunalımdan en fazla zarar gören sektörler ise otomotiv sanayi ve ulaşım gibi sektörler olmuştur.

ULUSLARARASI ENERJİ AJANSI (IEA)

1973 bunalımı ile birlikte Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Uluslararası Enerji Ajansı gibi kuruluşlar sürekli olarak değişen güçler dengesinin yansıdığı ve buna göre pazarlıkların yapıldığı uluslararası kuruluşlar olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Uluslararası Enerji Ajansının kuruluşundaki belirleyici amaç petrol sorununun batının sanayi ülkelerine fazla zarar vermeyecek biçimde de netlenmesidir. Uluslararası Enerji Ajansı, (OECD) bünyesinde 16 ülkenin katılımı ile kurulmuştur. OECD ise ABD, Kanada ve kapitalist Avrupa ülkelerinin ekonomik alanda ortak girişimlerde bulunup hareket etmesini sağlayan, onlara danışmanlıkta bulunan proje kredisi veren emperyalist nitelikli bir örgüttür.

Uluslararası Enerji Ajansı üye ülkelerin petrol ile ilgili tüm bilgilerini toplayıp bunları üyelerin lehine kullanma iddiasındadır Kararlar ise veto hakkı olmayan oy verme sistemi ile alınmaktadır. Toplam 148 oydan ABD 51 oy Japonya 18 oy Türkiye ise 4 oy hakkına sahiptir. Bu işlerlik Ajansın kimlerin hizmetinde olduğunu kanıtlamaktadır.

ULUSAL ENERJİ BAĞIMSIZLIĞI KURULU

1975 yılında OPEC'e karşı psikolojik bir denge unsuru olarak ABD'de geliştirilmiştir. Bu tasarıya göre enerji üretiminde yeni teknolojiler bulunması, ticari niteliğe ulaştırılan (Güneş enerjisi, Jeotermal ısı) gibi kaynaklardan yararlanmayı amaçlamaktadır.

Yarın: Türkiye'nin petrol politikası tepeden tırnağa yanlıştır

---

---

tırmık — AYDIN ENGİN

Rauf efendinin korkusu..(1)

Tekelci basının en gerici çizgisini Tercüman tutuyor. Üstündeki **«halka ve olaylara»** deyimini **«tekellere»** biçimine çevirip okumak gerek bu gazetenin başlığını: **Tekellere Tercüman...**

Sosyalizmin ölümsüz önderlerinden Georgi Dimitrov'un faşizm tanımlamasını hatırlayınız. Şöyle diyor Dimitrov:

«Faşizm, tekelci sermayenin, en gerici, en şoven, en sömürücü kesimlerinin zora dayanan açık ve kanlı diktatörlüğü'dür...»

İşte, Dimitrov ustanın bu özlü tanımlamasındaki **«en, en, en...»** nitelemeleri ile belirtilen kesimlerin, tekelci sermayenin **«bu»** kesimlerinin sözcüsüdür **Tercüman.**

— **Malumu ilam ettin...** diyeceksiniz. Haklısınız. Ama, **«Tercüman'ın ikinci sayfasında yazan Rauf Tamer Efendiden söz etmeye başlamadan önce yazdığı gazeteyi bir tanımlayalım...** dedikten sonra gelelim sözümüze.

6 Eylül günü Rauf Tamer köşesinde **«Bazı Notlar»** başlıklı bir yazı yayınladı. Küfürbazlığı yazarlık sanan, aşağılık duyguları içinde bocalayan **«sağcı ideoloji tutsakları»**nın boşalıp geçici rahatlamalara kavuşmaları için çoğu kez belden aşağı esprilerle yazıp çizen bu kalemşör **«Bazı Notlar»**ın ilkinde CHP'nin Ağrı Senatör adayları listesinin birinci sırasına yerleşen ilerici aday Naci Kutlay'a bulaşıyor, usulünce -ki Rauf Tamer bunu iyi bilir- Kutlay'ı gereken **mercilere** ihbar ediyor.

«Sayın Muhbir» Tamer ardından Ecevit'e bir iki dokundurup seçim toto üstüne tahmin kuponları yayınlıyor.

«Notlar»ın üçüncüsünde ne esprisini ne de yararını -bize değil Tamer'e- anlayamadığımız bir **«kalpazanlık»** önerisinde bulunuyor.

Ve geliyor Rauf efendi **«Notlar»**ın dördüncüsüne. Laf kalabalığı bölümünü atlayıp özünü aktaralım. Şöyle demiş:

«... Türk solunun gerçek öncüleri Mehmet Ali Aybar ve Behice Boran, partilerinden aday gösterilmişlerdir. Ayrıca Tektaş Ağaoğlu da galiba adaydır.

Bu durum, Türkiye'deki solcuların namusunu ve şerefini tescil etmeye yetecektir...

Bu satırların yazarı Türk Solu'na değil, ahlaksızlara karşıdır.

İşte aydınlarımızın, hatta sosyalist zenginlerimizin, ama beri tarafta da samimi -eli silahsız- gençlerimizin özlemini duydukları gerçek sol akım ve sol takım...»

Bir dinsel hikayeyi sormak isterken herşeyi birbirine katan bir hamsofuya, Baba Erenlerin verdiği cevap gibi, **«şimdi biz neresini düzeltelim bu yavelerin?»**

Bir kere sapla samanı hınzır bir açıkgözlülükle birbirine karıştırmasına parmak basalım Rauf Efendinin. Mehmet Ali Aybar **ile Behice** Boran'ı ve Tektaş Ağaoğlu'nu **aynı** sepete koymasına yani...

Bir yanda önce antisovyetizm batağında dolanıp, ardından **«Leninizm»**i ideolojik planda mahkum etmeye soyunmuş Mehmet Ali Aybar ile Behice Boran'ın, Tektaş Ağaoğlu'nun (yani Boran ve Ağaoğlu'nun temsil ettikleri **TİP** ve **TSİP**'in) adları birlikte anılamaz. Tamer gönlünün dilediğince **sınıfdaşı** Aybar'ı koruyabilir, kollayabilir, göklere çıkarıp baştacı edebilir. Bu bizi ilgilendirmez, nihayet **«burjuvazinin bir iç sorunudur»** der geçeriz.

Ama kol kırılır, yen içinde kalır örneği, ne Behice Boran'ı **(TİP'i)** nede Tektaş Ağaoğlu'nu **(TSİP'i)** yedirmeyiz Rauf Tamer'e. Ne 70'lik Behice Boran'ın, ne akranımız Tektaş Ağaoğlu'nun **«saygınlık»** kazanmak için Rauf Tamer'in yavelerine, nitelemelerine ihtiyaçları yok. Rauf Tamer ve sınıfdaşlarının sövgüleri ise onur tacı olur onlar için.

CHP'nin oy kaybına katkıda bulunmak için kırk yılın antikomünizm hünerbazı Rauf Tamer'in yazıp çizdiklerinden şu yada bu yönde etkilenecek bir solcu bulma umuduna gelince... Ne diyelim adam Allahın günü **«sağcı ideolojiye tutsak olmuş»** okurlara yaza yaza en basit propaganda yöntemlerini bile beceremez olmuş.

Eh, derdi de bize düşmedi bunun doğrusu...

* * *

Rauf Tamer, **«Notlar»**ının dördüncüsünde Behice Boran ile Tektaş Ağaoğlu'nu -üstelik Aybar ile yanyana koyup- **«işte gerçek Türk Solu»** diye tanıtılmasından sonra sıra geliyor beşinci **«Not»**a.

Beşinci Not aynen şöyle:

«Bir de TKP adayı var İstanbul'da.

Bir kadın bu.

İsmail Bilen'in Türkiye uzantısı...

O'nu Türk Solu içinde mütalaa etmiyoruz.

Acemi Kaptan'ın 'deniz bitti' dediği gibi bugünlük, bu sahifede de 'yerim bitti efendim'...»

Biz de **«Türk Solu içinde mütalaa edilmeyen aday»** üzerinde duracağız ama...

Bizim de bugünlük yerimiz bitti efendim...

ACILI YILLAR

Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

-94-

Hayat pahalılığı çalışmamın karşılığını yokediveriyordu

Araba dörtbin mark, on kilo yağ ve yirmibeş kilo un karşılığında gitmişti. Elimdeki üç beş zavallı eşyayı -bir fırın, birkaç iskemle, bir mutfak masası- kardeşim Otto'ya kuracağı ev için bıraktım. Evlenmek istiyordu. Bize onca emeğe mal olan dairemiz de birkaç bin marka satıldı. Onu bizden alan, sonradan zenginleşmiş bir kömür tüccarıydı. Daha ayrılmadan önce arabanın ve dairenin parası hemen hemen tümden suyunu çekmiş bulunuyordu.

Berlin'e doğru karım ve kızım olmadan, yalnız olarak yola çıktım. Onlar Güney Almanya'nın yolunu tutmuşlardı. Bu son ayrılış mıydı yoksa?

Hayat pahalılığı öylesine yüksekti ki, çalışmamın karşılığını anlaşılmaz bir zaman içinde yokediveriyordu. Bu aylar boyunca yaşamımı sürdürecek gereksinimleri sağlamak üzere yaptığım döğüş, gittikçe artan şiddetle bir dert kesilmişti başıma. Gerçekten de tutukluluk ve toplama kampı günleri belki de yaşamımda geçim güvencesi duymuş olduğum tek günlerdi. Yemek veriliyordu, kaygılanacak fazla bir dert yoktu. Hiçbir şeyden sorumlu değildiniz. Penceredeki demirler, kilitle dönen anahtarların sesi, havalandırma sırasındaki voltalar, yoklamalar. Tüm bunlar, bana o zamanlar normal geliyordu. Anlaşılan, yazar olarak hayatımı kazanabileceğimi bir an bile düşünmek gülünç olmaktan öte anlam taşımıyordu.

★

Berlin'de ilk kalışım sırasında, bana özen gösteren, beni içtenlikle kucaklayan güleryüzlü akrabalarıma ziyarette bulunmuşum? gibi bir izlenim edinmiştim. Ama bu kez, gelişimin daha ilk gününden başlayarak sanki kendi evime, kendi ocağıma dönmüşüm gibi oldum ve dolayısıyla davranışım da ona göre oldu.

Ev eşyalarımı, sandığı, kütüphanenin tahtalarını ve geri kalanları bir depoya koyup, geçici bir süre için eşyalı bir odaya yerleştim. Sivri burunlu, oldukça yaşlı bir kadın olan ev sahibim, siyah bir bluz giyiyor, sabah olur olmaz özenle taradığı saçlarıyla bana kahvaltıyı hazırlıyor ve **«oğluymuşum»** gibi davranır görünmeye çabalıyordu. Fakat bunda pek başarıya ulaşamadı. Benim **Savaş-Sonrası** tablomu sevmiyordu.

Tiksintiyle burun kıvırarak: **«Hep bu yıkıntılar... Bir de delikanlıyla genç kız»** diyordu. **«Olmamış, anlıyor musunuz, bu yıkıntılar, şu çığırtkan renkler...»** Bazen bana gösterdiği aşırı yakınlığa karşın onunla iyi anlaşıyor sayılırdım. Kendimi gayet rahat hissediyordum. Tek başına yaşıyor, ailesiyle ilgili sorularımın tümünü yanıtsız bırakıyordu. Kendisine ikram ettiğim **«payok»**u (Rus salamı), tereyağını, sosis ve eti yemeyi reddediyordu.

Fazlaca ısrar edince de, başını kibirli bir tavırla çeviriyordu. Bu davranışının nedeni, bunların **«Ruslardan»** gelmekte oluşu muydu? Yalnız bir keresinde geçmişine ait ufak bir nokta yakalayabildim. Konuşma sırasında bir ara ağzından kaçırıverdi: **«...Kocam Yugoslavya'dan izinli olarak geldiğinde...»** Sanki tehlikeli gizlerini açığa vurmak üzereymişcesine birdenbire dehşetli bir korkuya kapıldı. Morarmış bir yüzle hemen konuşmayı bıraktı.

İş eksik değildi. Buraya gelişimden beri durmadan ricalar ediliyordu. Gazeteler telefon ediyorlardı: **«Lütfen, yazın bizim için..»** Radyo da aynı istemi gösterdi: **«Bize bir yorum yazamaz mısınız? Ya da yorumcu olarak bizde çalışmak istemez miydiniz? Yeni bir yapıttan bölümler okumak ister misiniz?»**

Tuhaf bir şekilde Bruno Goldhammer'e rastladım. O da radyo gazetesinin başyazarı olarak çalışmakta olduğu buraya, Münih'i terkedip gelmişti. Sanki tüm uğraşı iç müdürlük görevini üzerine almakmış gibi bir davranışı vardı. Beni çok içtenlikle selamladı. Konyakla kahve ikram etti ve hemen övgülere başladı: **«Dolaysız yazılan bir uygulamaya gereksinimimiz var, öyle bir şey ki hem kuru ve soğuk, aynı zamanda heyecanla da dolu olsun, kısaca modern bir şey. Sen bize bu konuda çok yararlı olabilirsin!»** Kırgınlığımı yenmeyi başaramıyordum. -Benim biraz ikinci bir karakterim olsa gerek.- Soğuk ve ölçülü, hatta hafifçe alaylı durdum. Bazen düşünürüm de, radyoda görev almayı kabul etmeyişimi, hergün onunla karşılaşma zorunluluğunda kalmak istemeyişime bağlarım.

Michael Tschesno, birlikte ziyaret ettiğimiz yıkıntılarda yayınevini kurmuştu. Doğal olarak onun yanına girdim. Orada direniş edebiyat araştırması ve yayınlanacak kitapların okuyuculuğunu yapıyordum. Bazen, onun, bu okuyuculuk işini sadece bana bir iş sağlamak için kurmuş olmasından kuşkulanırdım...

Zaten o sıralarda yayınevinde kimler çalışmıyordu ki! Pek çokları için burası hayal edilen uçuş pistiydi. Zayıf ve yetinmez genç bir adam olan, kafasında kaynaşan fikirleriyle ince sanatı beni büyüleyen Werner Klemke'ye orada rastladım. Tutkusuyla kendini yiyip bitiren Claus Hubalek, eli değdikçe taslaklarını yazıyordu. Graf Stenbock - Fermor ve rahip Pölchau beraberce direniş üzerine bir kitap yazmaktaydılar. Lüth Meilenstein (Uzun yol) adlı kitabını bitiriyor ve H. M., edebiyat eleştirmeni olarak tanınmaya başlıyordu. Hermlin'in Teğmen Wartenburg adlı öyküsünün ve aynı şekilde garip bir ses düzeni olan melankolik şiirlerinin basımına hazırlanıyordu. O da Francfort'u terkedip gelmiş ve seçtiği toplum içinde kendine bir yer açmaya çalışanlardan biriydi.

Onunla ilk kez Zürih'te ayaküstü karşılaşmıştık. **Grüne Oliver** için sıcak ve dostça bir eleştiri yapmıştı ve her yeni basımda da yalnızca iyi bir dostun yapabileceği olumlu bir tavır alıyordu. Köken, öğrenim ve yaşam tarzı bakımlarından köklü şekilde farklı olmamıza karşın birbirimizi kendimize gene de çok yakın hissedebiliyorduk. Yeteneğin sağlamlığını, derin kültürünü beğeniyor, dilindeki şiirsel yalınlığa hayran oluyordum.

(Devamı var)

Amatör Sporcular Federasyonu eski Başkanı Rıza Sümer giderayak konuştu!..

«Çalışma Bakanlığı'nın işçilerden spor adına yapılan keseneklerin iptal kararını alkışlıyoruz»

● "Bazı sendikaların, toplusözleşmelere konan bir maddeyle işçilerden spor adına para kesmelerine bugünkü uygulamasıyla karşıyım. Eğer işçilerden, o kuruluşun spor kulübü için para kesilecekse işçilerin o kulübün yönetiminde söz sahibi olmaları gerekir."

Ankara, (Politika) — Önceki gün Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkanlığından istifa eden Rıza Sümer, işçilerden spor parası kesilmesi konusunda görüşlerini açıkladı. ASKF eski başkanı «Kulüplerin yönetimi ve işlevlerini o işyerlerinde çalışanlar belirlemelidir» dedi.

Sümer'in açıklaması şöyledir:

İŞÇİLERDEN PARA KESİLMESİNE KARŞIYIM

«Bazı sendikaların, toplusözleşmelere konan bir madde ile işçilerden spor adına para kesmelerine bugünkü uygulamasıyla karşıyım.

Eğer, işçilerden, o kuruluşun spor kulübü için para kesilecekse işçilerin o kulübün yönetiminde söz sahibi olmaları gerekiyor.

Özele, işçiler, isterlerse o kulübün üyesi olmalıdırlar. O kulübün sorumluluğuna, yönetimine ve geleceğine ortak olmalıdırlar.

Ancak, bugün bazı sendikaların yaptığı gibi, binlerce işçiden, toplusözleşme maddesine dayanarak dahi olsa bile, o işçinin görüşünü almadan para kesmek, o parayı, sadece profesyonel şubenin giderlerinde kullanmak, bizim spor kulübü anlayışımıza çok ters düşer.

Türkiye geri bıraktırılmış bir ülkedir. Spor politikası, kulüplerin amaç, yapı ve işleyişleri bu geri kalmışlıktan soyutlanmadan saptanmalıdır.

SPOR KULÜPLERİ HALKIN DESTEĞİNDEN YOKSUN

Biz, spor kulüplerinin kurumlarından kurum çalışanlarından, semtlerde yaşayanlardan, özetlersek, tüm toplum güçlerinden, halkımızdan destek alarak yaşamalarından yanayız. Spor kulüpleri, bugün halkın desteğinden, geniş yığınların desteğinden yoksundur.

İşçi ve memurlar dahil olmak üzere çalışan insanların bulunduğu kulüpler için toplusözleşmelerle, yani sendika ve derneklerin aracılığıyla değil, doğrudan, çalışan insanın isteğiyle, o insanın o kulübe üye olması ile para kesilmelidir.

KARARI İŞÇİLER VERMELİDİR

İşçiler, yönetimde söz sahibi oldukları, seçilip seçecekleri için toplanan paraların profesyonel şubeye mi, yoksa çalışan insanların sağlıklı olmalarına yönelik, kitleye yönelik spor politikası için mi tüketeceklerine kendileri karar vereceklerdir.

İşçinin, yönetimde, seçimde, seçilmede, kararda söz sahibi olmadıktan sonra, demokratik anlayışın tersi bir uygulama ile, toplusözleşmelerle bile olsa para kesilmesine, bu paraların birkaç kişinin iradesi ile kullanılmasına şiddetle karşıyım.

Böylesine bir sorunu ele alıp halkoyu önünde tartışma ortamı yaratan Politika Gazetesini, yöneticilerini ve bu girişimi başlatanları içtenlikle kutlamak isterim.

Çalışma Bakanlığının bu konudaki iptal kararını alkışlıyorum. Bu kararı veren başta Çalışma Bakanı olmak üzere tüm kurul üyelerini kutlarım.»

Futbolculara para cezası getiriliyor

Ankara (AA) — Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık, «Kural dışı maç oynamama cezası verilen futbolcuların günahını kulüplerin yüklendiğini» söyledi. «Esas cezayı davranışları nedeniyle suçu işleyenin çekmesi gerektiğini» vurguladı ve «Bunun da geçerli olabilecek yolu o futbolcuya, yüklü bir para cezası vermektir» dedi.

Başkan Saltık, «Federasyon Kurulunca da ilke olarak benimsenen bu görüşün işlerlik kazanması için, gerekli yönetpılması yolunda federasyon olarak en kısa zaman da girişimde bulunulacamelik değişikliğinin yağını» kaydetti.

Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık, Türkiye Liglerinin iki haftalık bir değerlendirmesini de yaptı. Saltık «Maçların genellikle olaysız ve özlenen biçimde sürdüğünü» belirtti. «Tek sakındığım taraf, futbolcuların saha içindeki kural dışı davranışları oluyor. Bunlar da olmasa pırıl pırıl bir sezon geçirebiliriz» dedi.

Bu arada, Ceza Kuruluna sevkedilen Fenerbahçeli Ali Kemal'in durumuna da değinen Başkan Saltık, konuşmasını şöyle sürdürdü:

«Milyonlar akıtıp transfer ettiğiniz bir futbolcu düşünün. Bu futbolcu maç sırasında kalksın, hakeme hakaret etsin, sonra da doğal olarak saha dışı edilsin. Bunun sonucunda verilecek üç-beş maçlık oynamama cezasının günahını futbolcudan ziyade, kulübü çekmiş olacaktır. Futbolcu yan gelip yatacaktır.»

Futbol Federasyonu Başkanı, konuşmasını şöyle tamamladı:

«Esas ceza, suçu işleyene yüklemelidir. Bunun en geçerli olabilecek yolu da o futbolcuya yüklü bir para cezası verilmekle olur. Bu ceza ise, maçlarda yapılabilecek kural dışı her davranışta katlanarak arttırılmalıdır. Transfer mevsiminde ağızlarını milyonlarla açanların, herhalde bu uygulamaya diyecek sözleri olamayacaktır.»

Fenerbahçe bugün Rizespor'la oynuyor

LİGLERDE İKİNCİ HAFTA DEDİKODULARI BİTTİ; GÖZLER ÜÇÜNCÜ HAFTAYA ÇEVRİLDİ

Sporcuların «Ruhsuz, değil, besinsiz oldukları ortaya çıktı. — BASIN

«Diyarbakır'da bizi hakem yıktı», «Yenilgilerine kılıf hazırlıyorlar», «Bir bardak su da fırtına koparıyorlar...»

Bu ve buna benzer nutuklarla ikinci hafta dedikodularını da geride bıraktık. Şimdi sıra futbol liglerinde üçüncü hafta gösterilerine geldi...

Birinci ligde üçüncü hafta perdelerini Fenerbahçe - Rizespor maçıyla açıyor. İstanbul İnönü Stadı'ndaki karşılaşma saat 16.30'da başlayacak.

Bu karşılaşmadan önce saat 14.30'da iki takımın gençlerinin maçı var.

Birinci ligde haftanın diğer karşılaşmaları çeşitli kentlerde yarın yapılacak.

2. LİGDE TEK KARŞILAŞMA VAR...

İkinci Türkiye Ligi (B) grubuna bugün oynanacak Altınordu - Aydınspor maçıyla devam edilecek. Bu karşılaşma saat 16.30'da İzmir Alsancak Stadı'nda oynanacak.

3. LİGDE YEŞİLOVA - İZMİRSPOR KARŞILAŞIYOR...

Üçüncü Türkiye Ligi (B) grubunda da günün tek maçı yine İzmir Alsancak Stadında Yeşilova - İzmirspor arasında oynanacak. Karşılaşma saat 14.30'da başlıyor.

Ankara Mektubu
Hasan Uysal

TÜRKİYE'DEKİ SPOR KULÜPLERİ

Geçenlerde Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Yüksel Çakmur'un kulüplere bir muştusu vardı. Amatör kulüplere devletin yardımını önleyen yasada gerekli değişikliklerin yapılarak, TBMM'ne sunulduğuna ilişkindi bu muştu.

Türkiye'de tüm spor kulüpleri dernekler yasasına bağlıdır ve bu yasa hükümlerine göre kurulurlar ve tüm kulüpler amatördür. Yani ülkemizde profesyonel kulüp yoktur. Bu nedenle yasal olarak devletten maddi bir yardım alamazlar.

Spor kulüplerimiz sık sık karşılaştıkları sorunlardan yakınır, devletin gerekli desteği sağlamadığını söylerler. Bu sorunların büyüklüğü, istenen taleplerin farklılığı kulüplerin yönetiminde bulunanların ekonomik ve siyasal güçlerine ayrıca kulübün ülke çapında bulunduğu yere göre değişiklik gösterir. Ancak en çok istenen şey -ki bunu isteyenler genellikle yoksul kulüplerdir- devletin kulüplere yardımını engelleyen dernekler yasasının gerekli maddelerinin değiştirilmesidir. Hatta bu amaçla kulüpler amatör spor kulüpleri derneği bile kurdular. Sanki profesyonel spor kulübü varmış gibi. Neyse, benim tartışmaya açmak istediğim konu gerçekten devlet spor kulüplerine yardım etmeli midir konusunda.

Spor kulübü nedir? Amacı ne olmalıdır?

Spor kulübü, üyelerinin zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmesini, spor aracılığı ile fiziksel ve ruhsal olarak daha güçlenmelerini ve onların birbirleri ile kaynaşmalarını sağlayan bir birliktir. Bu amaçla kendi spor tesisleri, kulüp binası, sosyal tesisleri, üyelerinin soyunup giyinebileceği, spor yaptıktan sonra duşunu alıp, oturabileceği bir soyunma odalarına sahip olması gerekir. İşte kulüp budur, amacıda kulübün kurulduğu çevrenin insanlarına bu üstüne düşen görevleri götürmektir. Bunun karşılığında ise bu kulübe üye olanlar belirli bir ödentiyi her ay veya yılda birkez olmak üzere öderler.

Oysa ülkemizde herşey gibi kulüplerimizde sağlıksız, anormal kurumlar durumundadır. 3-5 kişi bir araya gelerek «hadi bir spor kulübü kuralım» diyerek kulüp kurarlar. Çoğunun kulüp adresi ya kurucularından birinin ev adresidir, ya bir bakkal veya manav dükkanı ya da kahvehanedir. Sonra mahallenin eli ayağı düzgün gençlerini bir araya toplayarak, genellikle futbol'da olmak üzere hepsine birkaç spor dalında lisans çıkartırlar. Başlarına daha önce top tepmiş veya güreşmiş aynı mahalleden bir ağabeyi de çalıştırıcı yaparlar. Geriye bir malzeme sorunu kalır ki onu da kapı kapı mahalleli esnaftan toplayarak karşılarlar. Daha sonra lisansiye ettikleri bu gençlerin denetimsiz, bilgisiz, her türlü sağlık kontrolünden uzak bir şekilde adı sözde spor karşılaşmaları olan sahalara salıverirler.

Bu yoksul kulüplerin dışında kaçakçıların, karanlık iş çevirenlerin veya parababalarının hakim olduğu ve kulübü paravan olarak kullanan insanların oluşturduğu kulüpler vardır. Bu kişiler devletle özdeşleştikleri için devletin milyarlık tesislerine de el koymuşlar ve bugün ülke sporunun başına bela kesilmişlerdir.

Sayın Yüksel Çakmur'u uyarırız. Önce ülkemizdeki sakat kulüp anlayışını düzeltmesi gerekir. Kulüp kurmak için belirli koşulların getirilmesi, daha önce kurulanların bu koşullara uymasının sağlanması gerekir. Ülke sporundaki sorunların kaynağında yatan nedenlerin biriside budur. Ben 2000 sağlıksız sözde kulüp yerine, doğru dürüst kurulan 10 spor kulübünü tercih ederim.

Özarı, «Trabzon maçıyla lige dönüş yapmak istiyoruz» dedi

● Galatasaraylılar prim alamadılar

İstanbul (THA) — Galatasaray Teknik Direktörü Coşkun Özarı «Trabzonspor veya Beşiktaş maçı ile lige dönüş yapmak istiyoruz» dedi.

Trabzonspor maçı ile asker olan Gürcan ve İbrahim'e izin alamadıklarını belirten Özarı şunları söyledi:

«Türkiye'de deplasman koşulu malum. Deplasmana çıkan takımların puan almaları çok zor. Bu hafta şampiyonada iddialı bir takımın sahasında oynayacağız. Biz ligin zorluklarını biliyoruz. Fakat Trabzon veya Beşiktaş maçıyla kötü başladığımız lige dönmek istiyoruz. Gürcan ve İbrahim'in olmaması bizim için dezavantaj ama Erdoğan'ın cezası bitti kendisi bu hafta hırslı çalıştı. Beni de çocukların bu hırsı ümitlendiriyor».

GALATASARAY KAMPA GİRDİ

Galatasaray Futbol Takımı Trabzonspor maçı için dünkü antrenmandan sonra kampa girdi. Sarı- kırmızılılar bu sabah saat 8 uçağı ile Trabzon'a gidecekler.

G. SARAYLI FUTBOLCULAR PRİM ALAMADI

Galatasaray Kulübü Genel Sekreteri Suha Özgermi «Galatasaray en kısa zamanda lige ağırlığını koyacak» dedi.

Galatasaraylı futbolcuların bunu kanıtlayacak güçte olduklarını belirten Özgermi şöyle konuştu.

«Lige şanssız bir giriş yaptık. Ama bu kötü girişten dönülmeyecek demek değildir. Galatasaraylı futbolcuların bunu hırsları ve hafta içindeki çalışmaları Trabzon'dan puanla döneceğimizi göstermektedir.»

Öte yandan Galatasaraylı futbolcular maç kazanamadıkları için geçen ay prim alamadılar. Yöneticiler normal prim dışında futbolcular için bir de özendirici prim sistemi uygulayacaklar.

At yarışları
Alev Anakök

1. KOŞU: F: Bien Venü, P: Şenbey, S: Ernest
2. KOŞU: F: Onur, P: Ok Şan, P: Kung Fu, S: Güneş
3. KOŞU: F: Kartaca, P: Kafkas, S: Aşkar
4. KOŞU: F: Serkoç, P: Aşık, P: Cankara, S: Esin
5. KOŞU: F: Veda, P: Kaderim, P: Cansur, S: Mesutdara
6. KOŞU: F: Güçlü, P: Crazy Hr., P: Sunny Boy, S: Bonanza
7. KOŞU: F: F. Sofrası, P: Gülesin, S: Cointoreau
8. KOŞU: F: Ziynet, P: Levent, P: Öztuğ, S: Havacı.

Balkan Sutopu Şampiyonası bugün başlıyor

İstanbul (Politika) — Beş Balkan ülkesinin katıldığı Balkan Sutopu Şampiyonası Türkiye Spor Yazarları Derneği'nin Maçka'daki yüzme havuzunda bugün yapılacak Yunanistan - Bulgaristan sutopu ulusal takımlarının karşılşamasıyla başlıyor. Bu takımların karşılaşması saat 16.30'da.

Dört gün sürecek şampiyonaya Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya ve Türkiye katılıyorlar.

Bugün Yunanistan - Bulgaristan karşılaşmasından sonra 17.30'da Romanya - Türkiye karşılaşması var.

Şampiyonanın programı şöyle:

2. Gün : 16.30 — Yunanistan - Türkiye
17.30 — Romanya - Yugoslavya

3.Gün : 09.30 — Bulgaristan - Yugoslavya
16.30 — Romanya - Yunanistan
17.30 — Türkiye - Yugoslavya

Son gün: 09.30 — Bulgaristan - Romanya
16.30 — Yugoslavya - Yunanistan
17.30 — Türkiye - Bulgaristan

Istanbul Kulüplerarası Puanlı Yüzme Birinciliği başladı

İstanbul Bölgesi Yüzme Ajanlığı tarafından düzenlenen İstanbul Kulüplerarası Yaş Grupları Puanlı Yüzme Birincilikleri dün Kınalıada Yüzme Havuzu'nda başladı.

İlk gün yapılan yarışlarda birincilikleri Galatasaraylı ve İstanbul Yüzme İhtisaslı yüzücüler paylaştı.

Dünkü yarışlarda birincilikler şöyle dağıldı:

100 m. kelebek (13-14 yaş kız): Esra Termiyeci (G.S.) 1.16.95, 100 m. kelebek (13-14 yaş erk.): Gökhan Aktaroğlu (G.S.) 1.08.26, 50 m. sırtüstü (10 yaş kız): Zeynep Oğuz (İYİ) 0.41.04, 50 m. sırtüstü (10 yaş erk.): Hakan Oralkan (G.S.) 0.40.64, 100 m. kelebek (11-12 yaş kız): Hüma Alpaytaç (İYİ) 1.20.29, 100 m. kelebek (11-12 yaş erk.): Suat Bilger (İYİ) 1.17.85, 200 m. serbest (13-14 yaş kız): Esra Termiyeci (G.S.) 2.35.98, 200 m. serbest (13-14 yaş erk.): Murat Şarsel (G.S.) 2.14.97, 50 m. kurbağalama (10 yaş kız): Aslı Keskine (İYİ) 0.45.42, 50 m. kurbağalama (10 yaş erk.): Uluğ Beyazıt (İYİ) 0.44.95, 100 m. serbest (11-12 yaş kız): Hüma Alpaytaç (İYİ) 1.06.06, 100 m. serbest (11-12 yaş erk.): Suat Bilger (İYİ) 1.06.47, 200 m. sırtüstü (13-14 yaş kız): Elif Ünsal (G.S.) 2.58.54, 200 m. sırtüstü (13-14 yaş erk.): Gökhan Aktaroğlu (G.S.) 2.31.94, 4x50 Karışık (10 yaş kız): (İYİ) 2.50.84, 4x50 karışık (10 yaş erk.): (İYİ) 2.42.91, 4x100 karışık (11-12 yaş kız) (İYİ) 5.52.40, 4x100 karışık (11-12 yaş erk.): (İYİ) 5.34.25.

● İSTANBUL 1. AMATÖR LİGİ BUGÜN BAŞLIYOR

İstanbul, (Politika) — İstanbul Birinci Amatör Lig maçları bugün başlayacak. Bugüne dek 6 grup üzerinden oynanna Birinci Amatör Ligi bu sezon 7 grup üzerinden oynanacak. Futbol Federasyonu'nun aldgıı karar üzerine 7 grup birincisi de İstanbul'u Türkiye Amatör Futbol Şampiyonasında temsil edecek. Ayrıca İstanbul Şampiyonluğunu ortaya çıkaracak final maçları tek devreli lig usulü oynanacak.

Bugün başlayacak İstanbul Amatör Futbol aŞmpiyonasının ilk günkü maçların programı şöyledir:

Vefa Stadı:
12.30 Rami - Dikilitaş
14.30 Sirkeci - İETT
16.30 Haliç - Tekel

Eyüp Stadı:
12.30 Mecidiyeköy - G. Saray
14.30 Kasımpaşa - Topkapı
14.30 Y. Tabya - Sefaköy

Maltepe Stadı:
12.30 Pendik - Yedikule
14.30 Taçspor - Gedikpaşa

Spor Akademisi:
12.30 Kalespor - Şişli
14.30 Beykoz - Bayrampaşa

Fenerbahçe Stadı:
12.30 Yeldeğirmeni - İTÜ
14.30 Demirspor - Z. Burnu
16.30 Maltepespor - Çırçır

Paşabahçe Stadı:
14.30 Sultantepe - K. Burnu

Şeref Stadı:
16.30 Nişantaşı - Yıldız

İreçb

Çakmur Ataman'la bugün bir görüşme yapacak.

Ankara, (A.A.) — Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur, Güreş Federasyonu Başkanlığı için eski Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen'in önerdiği Ayhan Ataman ile bir görüşme yapacak.

Hiç kimsenin bir başkasının onuru ile oynamaya hakkı olmadığını söyleyen Bakan Çakmur, Ergun Aymergen'in basında yer alan «Ben öneriyorum. Ama kabul etmeyeceklerini biliyorum» şeklindeki sözleri üzerine «Hiç kimse bir başkasının onuru ile oynayamaz. Sayın Aymergen'in önerdiği Ayhan Ataman ile bugün yarın bir görüşme yapacak ve kendisinden bazı görüşler isteyeceğim. Sayın Ataman Türkiye sporuna yaptığı hizmetlerden dolayı kutlanacak bir kimsedir. Bu nedenle kim olursa olsun hiç kimsenin onuru ile oynanmasına müsaade edemem» dedi.

MEKSİKA'DA YAPILAN ÜNİVERSİTE OYUNLARI'NDA SOVYETLER BİRLİĞİ ÖNDE

Mexico City, (A.A.) — Meksikanın başkenti Mexico City'de yapılmakta olan Üniversite Oyunları'nda Sovyet atletleri, Amerikalıların önünde gitmekteler.

Perşembe günü yapılan yarışmalardan sonra Sovyetler 17'si altın, 12'si gümüş, 8'i bronz olmak üzere toplam 37 madalya aldılar.

2. sırada yeralan Amerikalılar ise 9 altın, 6 gümüş ve 6 bronz madalyaları var.

5 altın, 3 gümüş ve 7 bronz madalyası bulunan Romanya üçüncü sırada yer almakta. Yarışmlarda 2 altın madalya kazanan öteki ülke Macaristan, birer altın madalyası olan ülkeler ise şunlar: Japonya, Çekoslovakya, Avustralya, Fransa.

Adanalı futbol hakemleri boykota gitti

Adana, (THA) — Adana'da bir futbol hakeminin stad amiri tarafından yumruklanması büyük tepki yarattı ve futbol hakemleri de «can güvenliğinin bulunmadığı yerde görev yapmamıza imkan yok» diyerek boykot kararı aldılar.

Federasyon Türkiye Kupası ilk kademesinde kimin tur atladığını bilmiyor!.

Ankara, (A.A.) — Futbol Federasyonu'nun geçen hafsonunda oynanan Türkiye Kupası ilk tur maçlarında hangi takımların tur atladığından haberi olmadığı öğrenildi.

Futbol Federasyonu Profesyonel İşler sorumlusu Metin Elbek yaptığı açıklamada «Henüz ilk tur maçlarının sonuçları federasyonumuza gelmedi. Raporların gelmesini bekliyoruz. İkinci kademe maçlarının hangi takımlar arasında oynanacağına raporlar geldikten sonra karar vereceğiz» dedi.

Bu hafta 24 afrenöre sahaya giriş izni yok

Ankara, (THA) — Futbol Federasyonu çalıştırdıkları kulüplerle sözleşme yapmayan ve yönetmelik gereği dört aylık maaş tutarını yatırmayan 24 antrenörün bu haftaki maçlarda sahalara alınmamasını kararlaştırdı.

Bu konuda bölgelere gönderilen yazıda adı geçen antrenörlerin kesin olarak takımlarının başında sahaya girmemesi istendi.

Bu hafta sahalara alınmıyacak antrenörler şunlardır: «Gazanfer Olcayto (Ispartaspor), Mehmet Dülger (Sakaryaspor), Rıdvan Kösemihal (Balıkesirspor), Mustafa Özkula (Denizlispor), Güngör Tetik (Edirnespor), Selahattin Torkal (Sarıyer), Selahattin Sunman (Ank. D. Spor), Erol Kaynak (Konya İd. Yurdu), Köksal Mestçi (Sivasspor), A. Kemal Özcan (Sebat Gençlik), Yüksel Aşkın (Karabükspor), Turan Ağılday (Kırıkkalespor), Erdoğan Gürhan (Urfaspor), Turgay Meto (İzmirspor), Güngör Sürel (Beykoz), Ziya Taner (Karagümrük), Yüksel Alkan (Alibeyköy), Mustafa Küçükoğulları (Yeşilova), Ayhan Unat (Ödemişspor), Feridun Köse (Çorumspor), Özkan Akbulut (Malatyaspor), Sayman Mutlu (Tarsus İd. Yurdu), Fehmi Baştüzel (G. Birliği), Müstaz Sümer (Konyaspor)»

Öte yandan antrenörlerini federasyona bildirmeyen Kütahyaspor, Kırıkkalespor ve Orduspor kulüplerinin bu haftaki maçlarında sahaya antrenör ünvanı ile kimse alınmıyacak.

İETT'de DİSK'e bağlı Genel-İş üyesi

(Baştarafı 1. Sayfada) de, ücretlerin zamanında ödenmediğini ileri sürdüler. Temsilciler ayrıca yemeklerin kötü ve kalorisiz çıktığını, bir çok işyerinde sözleşme gereği verilmesi gereken hafta tatili primlerinin verilmediğini, uygulanmakta olan kumbaralı çalışma sistemiyle adaletli iş dağıtımının sağlanmadığını belirterek işçilerin haklarını almaları için direnişe başladıklarını ve haklarını alıncaya kadar da direnmeye kararlı olduklarını belirttiler.

Direniş dün sabah saat 11.00'den itibaren DİSK Genel-İş Sendikasına üye çok sayıda işçi tarafından başlatıldı. Akşama kadar direniş giderek yaygınlaşmaya başladı. İ.E.T.T. Şişli Garajı'nda otobüslerin sefere çıkışları durduruldu. Gece sefer dönüşü gelen otobüs şoför ve biletçilerinin de eklenmesiyle direnişe katılanların sayısı üç bine yükseldi.

Sendika temsilcileri 10 maddeden oluşan ve tümü toplusözleşmeden doğan haklarını dile getiren bir listeyi işverene ve kamuoyuna açıkladılar.

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası ve İ.E.T.T. işvereni arasında bağıtlanan toplusözleşme maddesi olan ve işçilerin direnişe gerekçeleri olarak öne sürdüğü istemler şunlar:

● Ücretler tam ve zamanında ödensin,

● Verilen yemeklerin kalitesi ve kalorisi yükseltilsin,

● Bir çok işyerlerinde toplusözleşmede belirtilen hafta tatili primleri verilsin,

● Mesailer, ücretler adaletli olarak dağıtılsın,

● Her gün verilmesi gereken 6 aydan beri verilmeyen gıda maddeleri, süt ve ayran düzenli olarak verilsin,

● Yapılan grup terfi, müsabaka imtihanları, sözleşme süresi içinde açıklansın,

● Uygulanan kumbaralı sistemle çalışmada adaletli iş dağıtımı sağlansın,

● Teknik bölümlerde kirli işlerde çalışan işçilerin temizlik ihtiyaçları zamanında karşılansın,

● Emniyet personeline güvenceleri bakımından verilmesi gerekli silahlar dağıtılsın,

● Taşıtlar Dairesi Yönetim kademesi yöneticileri, bu bölümde çalışan işçiler üzerindeki baskılarına son vermeli ve işçilerle, memurları karşı karşıya getirme uygulamalarından vazgeçilmelidir.

Direnişe başlayan DİSK Genel-İş Sendikasına üye işçiler toplusözleşmeden doğan bu haklarını alıncaya kadar direnişi sürdürmeye kararlı olduklarını söylediler.

Kalsayı

(Baştarafı 1. Sayfada) ganlıkör» dediler. İSDEMİR memurları telgraflarında, kalsayı artışı ile ellerine geçecek olan paranın ivedilikle sendikaya verilmesini istediler ve «Aksi takdirde bu parayı kabul etmeye yurtseverlik duygumuzun engel teşkil ettiğini üzüntüyle belirtiriz» dediler.

Hopa'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da) siyon mağazaları, Hüsnü Sina'ya ait gömlekçi dükkânı, Mehmet İskender'e ait berber dükkânı ve ismi belirlenemeyen bir yorgancının dükkânı tahrip edildi. Tahrip edilen işyerlerinin sahiplerinin sağ görüşlü olarak bilindiği belirtildi.

Hopa kaymakamlık yetkilileri, gece saat 22.00'den sonra Artvin'den takviye kuvvet istendiğini ve ilçeye gelen komando birliğinin duruma hakim olduğunu bildirdiler.

ADANA'DA

Çiftçimanareler semtinde bir avukat ile eşi henüz kimliği saptanamayan bir kişi tarafından dün sabah yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

İSTANBUL'DA

● Devrimci Demir-İş adlı sendikanın militanları dün sabah saatlerinde Maden-İş 25. Bölgeye bağlı Tez-San işyerinde çalışan işçilere saldırdılar. Bildirildiğine göre işçilerin işbaşı yapacakları saatlerde fabrikanın önüne gelen Devrimci Demir-İş militanları burada bildiri dağıtmaya başladılar. Ancak işçiler bildirileri almak istemeyince Devrimci Demir-İş adlı sendikanın militanları işçiler üzerine saldırdılar. Saldırının işçiler tarafından püskürtüldüğü ve daha sonra işçilerin işbaşı yaptıkları bildiriliyor.

AP temsilciler

(Baştarafı 1. sayfada) gi ve raporda özellikle CHP ağırlıklı hükümetin 14 Ekim'den sonra işbaşından gideceği konusunun iyi işlenmesini istediği kaydediliyor.

HÜR-GENÇ SORUNU

Ayrıca, AP'nin yan örgütü niteliğini taşıyan Hür Genç'in MHP'lilerin eline geçmesi üzerine bu örgütün «Kendi haline bırakılması», yerine ana kademe örgütüne önem verilmesi isteniyor.

Bu konuda bir yetkili «Sızmalar, maalesef olmuştur. **Bunun önüne kısa zamanda geçilmediği takdirde asıl ana örgütümüz gençlik örgütünü geliştirip, bunu kendi haline bırakma eğilimindeyiz»** demekle yetindi.

8 Eylül

(Baştarafı 1. Sayfada) Günü kutlanıyor. 150 bini aşkın üyesi olan Uluslararası Gazeteciler Örgütü (IOJ) öncülüğünde yapılan kutlamalar örgüte üye olan ülkelerde sürdürülüyor.

T.C.
KARTAL 3. ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİ

Sayı: 1978/1119

Davacı Şefika Kurtonoviç tarafından davalı Halit Kurtonoviç aleyhine açılan boşanma davasının yapılan duruşmaları sırasında:

Davalı Halit Kurtonoviç'in adresi meçhul olduğundan ilanen 5.7.979 tarihi için davetiye ile ilan edildiğinden davalının duruşmaya gelmediğinde bu kerre gıyap kararı yerine ilanen tebliğine karar verildiğinden, Davalı Halit Kurtonoviç duruşma günü olan 25.10.979 günü saat 10.15'de duruşmada hazır bulunmanızı bulunmadığı taktirde duruşma gıyabında ceryan edeceği gıyap kararı yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur.

(Basın: 6432) — 2171

200 Amerikan askeri Ecevit'in bilgisi dışında Merzifon'a gelmiş

Haber Merkezi — ABD Elçiliğinin Merzifon Hava Üssüne 200 Amerikan havacısının geldiğini doğrulamasına karşın, Başbakan Bülent Ecevit, «Merzifon'da ABD üssünün bulunmadığını ve oraya hiçbir Amerikan askerinin getirildiğine dair bilgisi bulunmadığını» söyledi. Öte yandan, Washington'da dün bir açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hodding Carter Türkiye ile sürdürülen üsler konusundaki görüşmelerde anlaşmaya varılmak üzere olduğunu bildirdi.

CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit dün Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ile haftalık olağan görüşmesini yapmak için İstanbul'a geldi. Korutürk'le görüştükten sonra gazetecilerin sorularını yanıtlayan Ecevit bir soru üzerine Merzifon'da ABD üssü olmadığı ve buraya Amerikan askerlerinin geldiğine ilişkin bilgisi bulunmadığını söyledi. Ecevit ABD askerleri ile ilgili soruya şu yanıtı verdi:

«Merzifon'da ABD üssü olduğu konusunda bir bilgim yok. Eğer burada bir üs olsa ve buraya ABD askeri indirilmiş olsa idi, herhalde bundan benim haberim olması gerekirdi. Bana iletilen böyle bir şey yoktur. Konu hakkında da hiçbir bilgim yoktur.»

Ecevit basın mensuplarına yaptığı açıklamada, memur ve teknik elemanlara ödenen yanödemelerin yüzde 50 oranında artırılmasını düşündüklerini ancak, bu konudaki yasal tıkanıklıklar nedeniyle seçimlerden sonra gerçekleştirebileceklerini söyledi. Ecevit, bazı kuruluşların işçi ve teknik elemanları direnişe çağırdıklarına işaret ederek, «Böyle bir direniş çağrısına hiçbir işçi ve teknik elemanın uymayacağını umduğunu» belirtti.

Başbakan Ecevit, bir soru üzerine, yağ darlığının giderilmesi için gerekenden çok dışalım yaptıklarını açıkladı.

Bir gazetecinin Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan'ın istifa nedenini sorması üzerine de Ecevit şunları söyledi:

«Bu arkadaşımızın istifası kesinlikle CHP ve hükümet çalışmalarıyla ilgili değildir. Bazı yerel ve ailevi sorunlar nedeniyle istifa ettiğini zannederim.»

ÜSLER KONUSUNDA ABD'NİN AÇIKLAMASI

ABD ve Türkiye'nin Amerika'nın Türkiye'deki haberalma ve diğer askeri üslerini kullanmasına izin verilmesi konusunda anlaşmaya varmak üzere oldukları açıklandı.

Görüşmelere katılan heyetlerin anlaşmanın birçok bölümünü tamamladığını fakat henüz çözümlenmesi gereken bazı sorunlar kaldığını sözlerine ekleyen Hodding Carter, «Görüşmelerin ilerlemesi sırasında bu alanda engellemelere ve görüşmelerin durmasına neden olacak zorluklar olacağına inanmamıza hiçbir neden yok» şeklinde konuştu.

8. günde

(Baştarafı 1. Sayfada) pompasının da hiç bir yararı olmadı. Yetkililer pompanın basınçla çalıştığını belirterek burada basıncın olmadığını galerinin dar olması nedeniyle pompanın içerilere dek yetiştirilemediğini söylediler.

Sonuçtan

(Baştarafı 1. Sayfa'da) yor. Öte yandan Küba merkezli Prensa Latina haber ajansı, ABD yönetim çevrelerinin Küba'da bir Sovyet tugayı bulunduğu iddiasının, Havana'daki Bağlantısızlar doruğuna katılan delegeleri etkileyerek hareketi bölmeyi ve konferansı başarısızlığa uğratmayı amaçlayan asılsız bir iddia olduğunu açıkladı. Prensa Latina, iddianın tam konferans sırasında ortaya atılmasının hareketi bölmek için daha önce yapılan girişimlerin bir devamı olduğunu ancak bütün bunların başarısızlığa mahkum olduğunu belirtti.

Dün sona eren doruk toplantısının karar tasarılarında Ortadoğu ile ilgili bölümde, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yasal haklarını elde edebilmek için verdiği savaşımın desteklendiği belirtilen bölümdeki «silahlı savaşım» sözcüğü çıkarıldı. Ancak konu ile ilgili 5. maddede FKÖ'nün silahlı savaşımının da desteklendiğini açıklanıyor.

Enerji

(Baştarafı 1. Sayfa'da) basına yaptığı açıklamada Türkiye'nin emperyalist kapitalist sisteme bağlı olduğu ve Türkiye'deki bunalımın kalıcı olduğu kaydedilerek tekeller ve hükümetin amacının ücretlerdeki artışı, zamların ve pahalılığın gerisinde tutmak olduğu belirtildi.

DÜZELTME

Gazetemizin 7.9.1979 günkü sayısında çıkan «Ankara Sincan'da S.S. TMMOB Çalışan Sosyal Sigortalılar Yapı Kooperatifi Başkanlığı»nın ilanının 2. maddesindeki «işin hesaplanan bedeli» olarak gösterilen rakam 14.700.490 lira 50 kuruş olacaktır. Düzeltiriz.

KONGRE İLANI

İzmir Eczacı Odalarının 1979 yılı olağan mali kongresi çoğunluk sağlanabildiği takdirde 29 Eylül 1979 günü saat 13.00'de Atatürk Kütüphanesi Konak adresinde yapılacaktır. Çoğunluk sağlanamadığı takdirde 30 Eylül 1979 günü aynı yer ve saatte çoğunluk aranmaksızın yapılacaktır.

Duyurulur,

İZMİR ECZACI ODASI YÖNETİM KURULU

GÜNDEM:

1 — Açılış ve saygı duruşu

2 — Kongre divanı seçimi

3 — Çalışma raporunun okunması

4 — Denetleme kurulu raporunun okunması

5 — Çalışma ve denetleme kurulu raporu üzerine görüşme

6 — Yönetim kurulunun aklanması

7 — 1979 - 1980 taslak bütçesinin görüşülüp onaylanması

8 — Dilek ve temenniler

9 — Kapanış.

Po: 2176

YİTİK

Nüfus cüzdanımı yitirdim, geçersizdir.

Kazım Erol
Po: 2167

CHP "solculuk" yaparken AP'ye

(Baştarafı 1. Sayfa'da) yüklemeye çaba harcayacak. Kampanya boyunca ülkedeki terör olaylarının sorumluluğunun AP'de ve onun liderinde olduğunu göstermeye çalışacak olan CHP Genel Başkanı tekelci sermayenin isteği doğrultusunda AP Genel Başkanını birlikte hareket etmeye çağıracak. CHP Genel Başkanı seçim kampanyasını Edirne'den başlatacak.

Türkiye'yi ve sorunlarını en tutarlı biçimde kendi hükümetlerinin ve CHP'nin değerlendirdiği görüşünde olan Ecevit hükümetlerinin ve CHP'nin değerlendirdiği görüşünde olan Ecevit kampanya boyunca bu konuya da ağırlık vererek sürekli olarak sola çatacak.

HÜKÜMET SORUNU

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ve CHP'nin parti sözcüleri gerek radyo ve televizyonda ve gerekse mitinglerde hükümetin göreve devam edeceği imajı üzerinde önemle duracaklar.

Muhalefet partilerinin hükümetin Meclisler'de çoğunluğunun kalmadığını, hükümetin hiçbir soruna çözüm bulamadığı şeklinde yoğunlaşacak olan propogandaları karşısında CHP sözcüleri, Ecevit hükümetinin Türkiye'nin ekonomik sorunlarını çözdüğüne ilişkin iddialarda bulunacaklar. CHP ağırlıklı hükümetin alternatifinin yeni bir MC olacağı görüşünü de yaygınlaştırmaya çalışacak olan CHP [illegible] sözcüleri, MC hükümeti ile CHP hükümetinin çalışmalarına ilişkin olarak hazırladıkları büyük panoları ve broşürleri geniş biçimde kullanacaklar.

Muhalefetin gücünün hükümeti düşürmeye yetmeyeceği görüşünü de savunacak olan CHP seçim sözcüleri, Meclis'lerin açılması ile birlikte hükümeti destekleyen parlamenter sayısının yeterli düzeye ulaşacağı söylentisi üzerinde duracaklar.

EKONOMİK SORUNLAR

Seçim kampanyası boyunca CHP sözcülerini en çok zorlayacağı bilinen yokluk ve kuyruklar konusunda da CHP sözcüleri kabahatlinin AP ve bazı çıkar çevreleri olduğu görüşünü savunacaklar. CHP'nin aldığı önlemlerin çıkar çevrelerince sonuçsuz bırakılmak istendiğini, hükümetin bununla ne denli güçlü bir mücadeleye girdiğinin örneklerini vermeye çalışacak olan CHP yöneticileri, başta yağ ve ilaç olmak üzere yokluğu çekilen malların AP'liler tarafından stoklandığını ve piyasaya sürülmediğini belirtecekler.

Hükümeti 76 sente muhtaç durumda devralmalarına karşın bugün için sorunların çözülmeye başlamış bir duruma gelindiği görüşünde olan CHP yöneticileri, IMF ile yapılan anlaşma ile ekonomik sorunların çözümünde önemli gelişmelerin olduğunu belirtecekler.

Ülkede petrol sorununun kalmayacağını da propogandalarında kullanacak olan CHP yöneticileri, ABD'de bile kuyrukların olmasına karşın Türkiye'nin alınan önlemlerle bu dönemi atlatmakta olduğu görüşünü savunacaklar. Ecevit hükümetinin tutarlı bir dış politika izlemesi sayesinde itibarının arttığını, borç olanaklarının yeniden doğduğunu da kaydedecek olan CHP sözcüleri ve Ecevit, CHP'nin aracı ile tefeci ile mücadele etmekte olduğunu buna karşın ülkenin tüm olanaklarını değerlendirme çabasına girdiğini söyleyecekler.

SOLLA İLİŞKİLER

Türkiye'deki en tutarlı sol görüşün kendileri tarafından savunulmakta olduğu iddiasını işleyecek olan CHP'liler tüm kampanya boyunca sola çatacaklar. Solun ülkeyi değerlendiremediğini, ülke gerçeklerinden uzak olduğunu öne sürecek olan CHP'liler ülkenin içinde bulunduğu sorunların sorumluları olarak gericilikle birlikte ve aynı düzeyde sol hareketi de suçlamaya çabalayacaklar.

Ecevit'in küçük kurultay'da belirttiği gibi MHP ve ÜGD'nin kapatılmasını isteyenlerin gerçekçi olmadığı görüşünü savunacak olan CHP'liler sorunun bu partinin kapatılmasıyla bitmediğini asıl suçlunun AP ve lideri olduğunu belirtecekler.

Bu arada seçim mitingleri sırasında CHP dışındaki solun miting alanına sokulmaması ya da sokulsa bile Ecevit'in belirlediği sloganlar dışında slogan atılmamasını sağlamak da CHP'lilerin bu dönemde üzerinde özenle duracakları bir başka konu olacak.

Başta Ecevit olmak üzere tüm CHP sözcüleri 14 Ekim seçimleri öncesini yoğun biçimde anti-komünizm yaparak geçirecekler ancak anti-komünizmin dozunu bulunulan bölgeye göre değişik biçimlerde uygulayacaklar.

FAŞİZMLE MÜCADELE:

CHP sözcüleri ülkedeki terörün temel sorumlusu olarak MHP'yi göstermeye bu noktada solculuk yapmaya özen gösterirlerken bu partinin etkisizleşmesinin tek yolunun Ecevit hükümetleri ile mümkün olacağı görüşünü savunacaklar

MHP'nin meydan verdiği olayların asıl sorumlusunun da AP olduğu görüşünü öne sürecek olan CHP'liler hükümetleri döneminde katillerin tek tek açığa çıkarıldığını bu yüzden artık MHP'lilerin istedikleri gibi hareket edemediklerini, onları yıldırdıklarını belirtecekler.

AP'YE BİRLİK ÇAĞRISI

CHP sözcülerinin seçim kampanyası boyunca üzerin de özenle duracakları bir başka konu da AP ile olan ilişkiler olacak.

CHP yönetimi AP'ye ve liderine sürekli olarak sorunların çözümünde birlik çağrısında bulunacaklar. Ülkenin sorunlarını elele verdikleri takdirde daha kolay çözeceklerini öne sürecek olan Ecevit ve CHP sözcüleri bu yolla Demirel'i sıkıştırmaya çalışacaklar

TÖBANK

(Baştarafı 1. Sayfa'da) 300 milyonu aşkın para çekildiği öğrenildi.

Bank-Sen tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi:

«Sendikamızın 6.9.1979 günü, adı geçen bankanın Beyoğlu Şubesindeki 14986.9 sayılı hesabından, aynı bankanın İzmir'e bağlı ilçelerdeki şubelerde çalışan bazı emekçilere göndermek istediği havale işlemi reddedilmiştir. İlgili şubeler, havale gönderilen kişilerin BANK-SEN üyesi olmaları nedeniyle bu havaleleri kabul etmediklerini bildirmişlerdir. Sendikamıza üye oldukları için işten atılan BANK-SEN üyesi emekçilere gönderilen havalelerin kabul edilmeyiş nedeni, TÖBANK Beyoğlu Şubesi Müdürlüğünden alınan yazı ile belgelenmiş bulunmaktadır.

Bankalar Yasasına aykırı bir başka uygulamanın da hesap açtırmak isteyenlerden en az 500 lira istenmesi olduğunu belirten BANK-SEN ilgilileri açıklamalarını şöyle sürdürdüler:

«Sendikamız Bankalar Yasası'na açıkça aykırı olan her iki uygulamayı da ilgili makamlara duyurmuştur. BANK-SEN'e üye oldukları için 150'den fazla TÖBANK emekçisini işinden atan, yasa, sözleşme, yönetmelik dinlemeyerek emekçiler üzerinde yoğun bir terör ve baskı uygulayan TÖBANK işvereni bu, gözü dönmüş davranışlarına kısa sürede son vermek zorunda kalacaktır. Sorumlu makamların gücü, TÖBANK işverenini yasal sınırlara çekmeye yetmezse BANK-SEN üyesi TÖBANK emekçileri bunu başaracaktır. TÖBANK emekçilerinin bilinç ve örgütlülük düzeyi, kararlılığı bu kavganın sonunu getirecektir.»

Öteyandan Türkiye Öğretmenler Bankası şubelerinden son hafta içerisinde 300 milyon lirayı aşkın mevduatın çekildiği bildirildi.

BANK-SEN yetkililerinden edinilen bilgilere göre, iki ay önce, 1850 işçisinden 1650'sinin BANK-SEN Sendikası'na geçmesi üzerine TÖBANK'ta başlayan olaylar, TÖBANK işvereninin 100 kadar işçiyi sendika değiştirdikleri gerekçesiyle işten çıkartması sonucu yeni boyutlara vardı. Büyük kısmı şef ve kıdemli şef olan işten çıkartılan işçiler yerine yetişkin elemanların istihdam edilememesi sonucu, TÖBANK'ın bankacılık hizmetlerinin aksadığını ve bu bankada mevduat bulunduran kişi ve kuruluşlar mevduatlarını geri çekmeye başladıklarını bildiren BANK-SEN yetkilileri çekilen mevduatların bir hafta içersinde 300 milyon lirayı aştığını söylediler.

Türk-İş

(Baştarafı 1. Sayfada) da Türk-İş'in toplumsal anlaşmayı pazarlık aracı yaptığını belirtti ve sınıf mücadelesi asla pazarlık konusu yapılamaz, dedi.

TÜRK-İŞ RAPORU

Türk-İş Yönetim Kurulu'nun 12. dönem ilk toplantısı sona erdi. Genel Başkan İbrahim Denizcier'in başkanlığında Rize'de üç gün süren toplantıdan sonra yayımlanan raporda, toplumsal anlaşmanın aksayan yanlarının düzeltilmesi için bağlayıcı kurallarının askıya alınmasına karar verildiği açıklandı.

Türk-İş Yönetim Kurulu'nun 12. dönem toplantısında hazırlanan raporda Cumhurbaşkanının çağrısının desteklendiği belirtildi ve söz konusu çağrıda yer alan önlemlerin alınması için oybirliği ile karar alındığı kaydedildi. İş ve çalışma güvenliğinin sağlanmasının istendiği raporda özetle şu görüşlere yer veriliyor: Türk-İş Yönetim Kurulu 10 ayrı öneriyi de görüşerek karara bağlamıştır. Türk-İş 12. çalışma dönemine ait iş programı kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur. Vergi reformu tasarısından az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınması, vergisi hiç ödenmeyen varlıkların vergilendirilmeleri ile en az geçim indiriminin asgari ücret düzeyinde ve vergiden muaf düzenlenmesini talep etmektedir.

Taraflarca büyük bir iyi niyetle ele alınarak imzalanan, imzalandıktan sonra hükümeti oluşturan bazı bakanlıklarda ya da bakanlıkların kendi içlerinde uyuşmazlıkları yüzünden amacına tam ulaştırılmayan toplumsal anlaşma imzalandığı günden 14 ay sonra tümü ile Yönetim Kurulu'nda müzakere edilmiş ve anlaşma metni ile uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi ihtiyacını tesbit eden Yönetim Kurulumuz gerekli yeni düzenlemelerin yapılması ve uygulanma aksaklıkların giderilmesine kadar anlaşmadaki bağlayıcı kuralların askıya alınmasına karar verilmiştir.

Kendi ilkeleri arasına alarak yıllardan beri savunuculuğunu yaptığı yönetime katılma konusunda Türk - İş topluluğu gelişmelerini büyük bir dikkatle izleyicisi olmuş, Türk - İş Yönetim Kurulu'nda hükümetten yapılan son hazırlıkları gözden geçirmiştir. Bünyesinin oluşturduğu ve teknik müşavirleri ile takviyesini kararlaştırdığı bir komisyon aracılığı ile yönetime katılmada etkinliğini sağlayacak ve sendikaların bu konuda aktivitesini artıracak yeni bir metin hazırlamaya özen gösterilmesine karar almıştır.

BAŞTÜRK'ÜN KONUŞMASI

Genel-İş Genel Yönetim Kurulu dün Ören Eğitim ve Dinlenme Tesisleri'nde çalışmalarına başladı. Genel-İş Genel Başkanı Abdullah Baştürk toplantıyı açarken yaptığı konuşmada Türk-İş'in toplumsal anlaşmayı pazarlık aracı yaptığını belirterek «işçi sınıfının vazgeçemeyeceği bağımsız sınıf mücadelesi asla pazarlık konusu yapılamaz» dedi. Baştürk konuşmasında ayrıca DİSK'in 14 Ekim seçimlerine ilişkin tavrının yakında toplanacak olan DİSK yetkili kurullarında karara bağlanacağını bildirdi.

Baştürk, Türkiye'de demokrasinin en büyük güç ve güvencesinin işçi sınıfı olduğunu söyledi.

Ali İhsan da Fuçik gibi faşizme karşı savaşanlardan biriydi...

Julius Fuçik, Çekoslovakyalı bir yazar. Faşizme karşı savaşmış bir yazar. Ülkesi faşistlerce işgal edildiği yıllarda faşizme karşı yeraltı hareketlerini örgütleyen, faşizme karşı kahramanca savaş veren, Çekoslovak halkına yönelik yayınları örgütleyip, yöneten bir yazar.

1903 yılında Prag'da doğan Fuçik 1942 yılı sonlarında faşistlerin eline düştü. 18 ay süren yargılanmasından sonra Berlin'de idam edildi...

Berlin'de bir nazi mahkemesinde yargılanırken de savaşımını sürdürdü Fuçik faşizme karşı. Yazmaya devam etti. Yazdıkları bir sempatizan gardiyan tarafından dışarı çıkartıldı ve ünlü antifaşist yazarın unutulmaz eseri "Darağacından Notlar" ortaya çıktı...

Fuçik, Berlin'de 8 Eylül 1943 yılında idam edildi. Fuçik'in boynunu sıkan yağlı ip sanki tüm gazetecileri birbirine daha çok kaynaştırmayı amaçlıyordu. Uluslararası Gazeteciler Örgütü (IOJ) 8 Eylül'ü Fuçik'in anısına "Uluslararası Gazeteciler Dayanışma Günü" olarak ilan etti. Ve yıllardır faşizme karşı tüm dünya gazetecileri 8 Eylül'ü kutlamaya başladılar. Bugün için bütün dünya gazetecileri arasında toplanan paralar faşizme ve gericiliğe karşı tekelci sermayeye karşı savaşım verirken özgürlüklerinden olan gazetecilere yardım için kurulan Uluslararası Dayanışma Fonuna aktarılır.

8 Eylül Uluslararası Gazeteciler Dayanışma Gününün kutlanılmadığı çok ender ülkelerden biridir Türkiye. 1946 yılında uluslararası gazeteciler örgütü'nün Kopenhag'da yapılan kuruluş toplantısına katılan 21 ülkeden biri olan ülkemiz emperyalist dünyanın "böl ve yönet" politikasının kurbanı olarak 1952'de NATO'nun kurulmasından sonra bu örgütten ayrıldı. Ve insanlık düşmanı savaşkan NATO'cuların önayak olmasıyla kurulan Uluslararası Gazeteciler Federasyonuna katıldı.

Gazetecilerin ve basın özgürlüğünün tekellerin ve mali grupların baskısına karşı korunmasını amaçlayan, barışın sürdürülmesini, halklar arasında dostluğun pekiştirilmesini, uluslararası iyi niyet ve kamuoyuna özgür, kesin doğru istihbarat sağlanmasını talep eden, faşizme karşı savaşım veren, dünyanın tüm demokrat gazetecilerinin ulusal bağımsızlık mücadelelerini destekleyen, eski ve yeni sömürgeciliğe emperyalizme karşı ortak eyleme geçiren Uluslararası Gazeteciler Örgütünün bugün tüm dünyada 150 bini aşkın gatezeci üyesi bulunmaktadır.

Ülkemizde faşizme karşı, tekelciliğe karşı, savaşa karşı pek çok uluslararası kuruluş gibi pek tanınmaz IOJ. Ve ülkemiz gazetecileri saptırılmış olaylar için "Bayram" adı altında anlamsız temelsiz günleri kutlamaya zorlanırlar. O genç Ali İhsan Özgür, Fuçik asıldığında henüz dünyaya gelmemişti ve o genç gazeteci 25 yıla sığdırdığı yaşamında tıpkı Fuçik gibi faşizme karşı savaştı. Ve o da faşistlerce işkence edilerek öldürüldü. Dünyadaki binlerce benzeri gibi...

Bugün 8 Eylül tüm dünya gazetecilerinin Fuçiklerin Ali İhsanların bayrağını yere düşürmeden faşizme karşı tekellere larını dosta düşmana bir kez ların dosta düşmana bir kez daha duyurdukları gün. Faşizme karşı savaşan binlerce gazetecinin simgesi olan Julius Fuçik'in asılarak öldürüldüğü gün.

Demokrasiden yana, barıştan yana basın emekçilerinin uluslararası dayanışma gününü kutluyoruz.

YİTİK

Siyasal Bilgiler Fakültesinden aldığım kimliğimi yitirdim. Geçersizdir.

Sedat Tezel
Po: 2166

— YİTİK —

Atatürk Eğitim Enstitüsü kimlik kartımı yitirdim. Geçersizdir.

Sabahattin Lapçın
(Po: 2178)

— YİTİK —

İ.D.G.S.A. UESYO kimliğimi ve pasomu yitirdim. Geçersizdir.

Ragıp Çiçen
(Po: 2179)

Politika
SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

- Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
- Yazıişleri Müdürü ... ... Tamer KAYAŞ
- İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 · Teleks: 23 290
- Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
- İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapani İş H. K.: 5 No: 510 Konak Telefon: 13 69 61
- Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
- Baskı: ... ...Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
- Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
- İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun / cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun / cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
- ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 Dolar.

- Tabipler Birliği Başkanı Atabek, parababaları lehine çalışan düzenin bu tür sorunları artırdığını söyledi

Sefaköyde fabrika artıkları halk sağlığını tehdit ediyor

Artıklardan hastalanan çocuklar.

HALİD SERTEL

İstanbul Sefaköy'de kurulu bulunan fabrikaların halk sağlığını tehdid ettiği bildiriliyor. Konuya ilişkin olarak görüşlerine başvurduğumuz Türk Tabibler Birliği Genel Başkanı Erdal Atabek, çarpık endüstrileşme ve para babaları lehinde çalışan bozuk düzenin bu tür sorunları arttırdığını söyledi.

Kârlarına kâr katmak amacıyla hiçbir şeyden çekinmeyen ve hiçbir denetime uğramayan tekelci sermaye, bu kez de gecekondu yörelerinde kurduğu ve çoğu tapusuz olarak kaçak yapılmış bulunan milyonluk fabrikalarıyla halk sağlığını tehdit etmektedir. Halk sağlığını tehdit eden bu fabrikalar, içinde asitli ve bazlı kimyevi maddelerle, arsenik bile bulunduğu söylenmekte olan artıklarını, gelişi güzel bir şekilde ortaya dökmektedir. Tekellerin bu konudaki halk sağlığını hiçe sayan davranışlarına en güzel örnek Sefaköy'den verilebilir. Sefaköy'ün İnönü (Maslakçeşme) ve Söğütlüçeşme mahallelerindeki içme sularına karışan fabrika artıkları, buralarda oturan 50.000'den fazla kişinin sürekli bir tedirgin içinde yaşamasına neden olmakta ve çoğu kez de yörede salgın hastalıklar kol gezmektedir.

Sefaköy Belediye Başkanı Rıdvan Ünal'ın belirttiğine göre, Sefaköy'de artıkları Londra Asfaltından geçerek Florya Köşkünün yanından denize dökülen fabrikalar ve bulundukları mahalleler şöyle:

İnönü Mahallesinden akanlar: Bimak ve Alo Mintaks ve Kale Grubu fabrikaları.

Söğütlüçeşme mahallesinden akanlar: Aeresol, Vilma, Vega, İral Çelik, Tuğmak, Demma Çelik, ve yörede bulunan çeşitli kontrplak fabrikaları. Bütün bunlardan ayrı olarak şu fabrikaların artıkları da gelişigüzel ortaya akmaktadır: Sultan, Borusan, Yıldız, Zeta.

Sefaköy Belediye Başkanı daha sonra Söğütlüçeşme'de bulunan ve 20.000 nüfuslu mahallenin tek eczanesi durumunda olan Söğütlüçeşme Eczanesine her gün ortalama 15 kişinin müracaat ettiğini ve bu kişilerin eczacıyla ortaklaşa olarak tedavilerine çalıştıklarını bildirdi. Rıdvan Ünal, eczaneye müracaat edenlerin çoğunda ağız, yüz ve bağırsak enfeksiyonuna rastlandığını belirterek, geçtiğimiz günlerde yaklaşık 100 kişinin çeşitli hastanelere yollandığını söyledi.

Sefaköy Belediye Başkanı, ayrıca bu yörede bulunanların söylediğine göre burada deposu ve fabrikası olan Alo ve Mintaks fabrikalarından çeşitli artıkların da ortaya döküldüğünü belirtti.

TÜRK TABİBLER BİRLİĞİNİN GÖRÜŞÜ

Konuya ilişkin olarak ayrıca görüşlerine başvurduğumuz Türk Tabibler Birliği Genel Başkanı Erdal Atabek bize şunları söyledi:

«Sefaköy örneği, insan sağlığının kâr amacıyla çalışan çarpık endüstrileşme uğruna nasıl kurban edildiğini gösteren çarpıcı bir örnektir. Sorun sadece Sefaköy'e özgü değil, Türkiye genelinde hemen her yörede kirli, mikroplu ve zehirli fabrika artıklarını, yerleşme bölgelerine akıtmakta hiçbir sakınca görmeyen ve hiçbir kamu denetimiyle de karşılaşmayan, yalnız kendi kârlarını düşünen bozuk endüstrileşmenin bir sonucudur.

Bu alanda pek çok hastalanma ve zehirlenme olayı da kamunun dikkatinden kaçmakta ve haber konusu dahi olmamaktadır.

Mevcut yasalar da bu alanda işletilmemekte, bozuk düzen para babalarının lehinde çalışmaktadır. Hastaneler kurmak ve hastalıkları tedaviye çalışarak, ilaç tüketimini arttırmak, sağlık alanında nasıl çarpık bir yol izlendiğini ortaya koymaktadır. Oysa yapılması gereken, fabrikaların insan sağlığına zararlı artıklarını insanlar arasına yollanmasını önlemek ve insanların yerleşme bölgelerini sağlıklı kılabilmektir.»

Tüm çıplaklığıyla gerçekler ortada iken tekelci sermayenin sözcülüğünü yapan ve gerçekleri parababaları lehine tersyüz etmesiyle tanınan bir gazetede ise, sorun çarpıtılarak verilmek istenmiştir. Halkın içme suyuna kanalizasyonun karıştığını ileri süren gazete, fabrika artıkları konusunda tam bir suskunluğa kapılmaktadır. Belediye Başkanının da suçlamaktan geri kalmayan sermayeye tercüman bu gazete, tipik bir yalan habercilik örneği vermektedir.

Gerçekleri ne kadar çarpıtmaya çalışırlarsa çalışsınlar, bu tür gazetelerin gücü, hiçbir zaman gerçekleri tam anlamıyla gözlerden gizleyemeyecektir

Artıklar fabrikaların duvar diplerinden sızıyor.

TİP ve TSİP'in senatör adayları belli oldu

Haber Merkezi — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve Türkiye İşçi Partisi'nin İstanbuldan gösterecekleri senatör adayları belli oldu. Edinilen bilgiye göre TİP'in İstanbul Senatör adayları şunlar:

Behice Boran, Alp Selek, Aykut Göker, Tayyar Bora, Necati Yardımcı, Mehmet Selik, Hüseyin Baş, Güney Göneç, Fatma Mina Urgan ve Yılmaz Onay.

TSİP ADAYLARI

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nden ise İstanbul'da Gültekin Gazioğlu, Güney Özcese, Antalya'da Demir Özlü, Kars'ta Tektaş Ağaoğlu senatör adayı oldular.

Beykoz Tersanesi'nde işçiler direnişe başladı

İstanbul (Politika) — Beykoz Tersanesinde 150 ye yakın işçinin direnişe başladıkları bildiriliyor. İşyerinde yetkili olan Türkiye Liman Dok ve Gemi Sanayii İşçileri Sendikası'nın işverenle ortak tutum içinde olduğunu belirten işçiler, tersanede işçi çıkarmalara karşı sendikanın işverenle beraber hareket ettiğini ifade ettiler. Son olarak Mustafa Somuncu adındaki işçinin çıkarıldığını bildiren direnişçi işçiler, arkadaşlarının işe alınıncaya kadar eylemlerinin süreceği belirttiler.

Sümerbank Genel Müdürlüğü Moskova'da sergi açılmasını engelledi

Ankara (Politika) — Sümerbank Genel Müdürlüğü yapılan davete rağmen Moskova'da sergi açılmasını, «sergilenecek eserlerin kıymetli oluşu ve serginin mali yükünün yüksek olacağı» gerekçeleriyle engelledi.

Sümerbank Genel Müdürlüğü 1978 yılında «el sanatları» sergisi açmış, Hereke, Kula gibi kıymetli halılar ve Yıldız porselenin ürünleri sergilenmişti. Serginin çok beğenilmesi üzerine Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yetkilileri de serginin mutlaka yurtdışında tekrarlanması gerektiğini belirtmişti.

Bu yıl Sovyetler Birliği Dış İşleri Bakanlığı aracılığıyla aynı serginin Moskova'da açılması istendi.

İTÜ'de güz sınavlarının yenilenmesi isteniyor

İstanbul (Politika) — İTÜ'de güz dönemi sınavlarının yenilenmesi istendi. TÜM İTÜ-DER, TÜMAS, TÜTED ve TMMOB'ne bağlı odaların İstanbul şube ve temsilcilikleri tarafından yapılan basın toplantısında «içinde bulunulan bu dönemde İTÜ öğrencilerinin telafi eğitiminin kaldırılmasıyla uğradıkları kayıpları en aza indirmek için son güz dönemi sınavları ekim ayında tekrarlanmalıdır» denildi.

Ülkemizdeki köklü yapısal bozuklukların, yüksek öğrenim sürecine yansımasının, İTÜ'de de belli sorunları gündeme getirdiğinin vurgulandığı basın toplantısında daha sonra şu görüşlere yer verildi:

«Bugün İTÜ'de birtakım öğretim üyeleri 450 İTÜ öğrencisinin tutuklanmasına -daha sonra beraat etmeleri ilginçtir- yol açabiliyor, öğretim üyeleri bir yıl kaybını önemsemeyebiliyor, öğrencilerle, öğrenci velileriyle görüşmekten kaçınılıyor, öğrenci temsilcilerinin asistan temsilcilerinin işlevi sembolik oluyorsa bu üniversitedeki çalışmaları, mevcut yönetim mekanizmalarının engeliyle karşılaştığını gösterir. Bu gibi sorunların çözümünü sağlamak, eğitime ülke (halk) çıkarlarıyla çakışan çağdaş bir içerik kazandırmak, yüksek öğrenim kurumlarının bilimsel -mali- idari özerkliğini tam olarak, sağlamakla mümkün olabilir. Bunun için de tüm İTÜ mensuplarının yönetime katılması, bu temelde işçi-memur-öğrenci-öğretim üyesi diyaloğunun sağlanması gereklidir. Bunu sağlamak için de demokratik istemler savunulmalı, mevcut haklar titizlikle korunmalıdır.»

1200 Ülker işçisinin direnişi 19'uncu gününü doldurdu

Nurettin SOYDAN

DİSK'e bağlı Gıda - İş Sendikasına üye 1200 Ülker işçisinin altı arkadaşlarının işe geri alınması amacıyla başlattıkları direniş 19'uncu gününü doldurdu.

Ülker işvereni, vilayette Gıda - İş Sendikası yetkilileri ve İstanbul Valisi'nin, katıldığı bir toplantıda fabrikayı kesin olarak kapattığını ve açmayacağını yinelerken, fabrikaya da faşist militanlar yerleştirmeye devam ediyor. Bir süre önce fabrikaya işveren tarafından pencereden sokulan 6 faşist militanın barındıkları yerde arama yapılmış, burada 1 tabanca ve çok sayıda mermi elegeçirildikten sonra gözaltına alınmışlardı. Ancak işverenin direnişi kırmak amacıyla fabrikaya soktuğu bu militanlar 5 Eylül günü polis ve jandarma gözetiminde tekrar fabrikaya girdiler.

Öteyandan işveren işçilerin kararlı direnişini kırmak amacıyla her türlü yola başvurmaktan kaçınmıyor.

Ülker Gıda Sanayii işyerinde çalışan toplam 1200 işçiye kanunsuz lokavt uygulayan işveren, işçilerin bir kısmını İş Kanunu'nun 13'ncü ve 14'ncü maddelerinden atarken, bir kısmınıda 17/2'den işlerine son verdiğini ve fabrikayı bir daha açmayacağını ilan etmişti.

Ancak işverenin bu lokavtı, DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası yetkilileri tarafından kanunsuz olduğu öne sürülmüş ve bu durum Bölge Çalışma Müdürlüğü Müfettişleri tarafından araştırılarak kanunsuz olduğu saptanmıştı.

Direnişi kırmak için lokavt'ında sökmediğini gören Ülker işvereni bu defa işçilerin birliğini bozmak için işçilerin evlerine tek tek tazminat ödeme kağıtları yolladığı öğrenildi. Ancak parasını almaya giden az sayıda işçi, bankada ödeme kağıtlarının karşılığının olmadığını gördüler. İşçiler bunun birliklerini bölmek amacıyla oynanan bir oyun olduğunu belirtiler.

Direnişle ilgili bir açıklamada bulunan Ülker işyeri Gıda - İş Sendikası Baştemsilcisi Zeki Uludağ, direnişin tüm oyunlara rağmen kararlı bir biçimde sürdürdüğünü, sağ basının ve işverenin oyunlarının 1200 Ülker işçisinin birliğini bozmaya yetmeyeceğini belirtti. İşyeriyle ilgili gelişmeleri özetleyen Baştemsilci Uludağ şunları söyledi: «direnişimiz işçi sınıfına yaraşır bir kararlılık ve dayanışma içinde sürüyor. İşverenin kanunsuz lokavtı sökmedi. Bunu anlayan Ülker patronu fabrikaya işçilerin can güvenliğini tehtit eden silahlı faşist militanlar yerleştirdi. Bu oyunlarla tam bir birlik içinde olan «tekellere» Tercüman gazetesi ve diğer sağ basın işçilerin haklı direnişini kamuoyuna ters gösterme çabasında. Ancak şunu bilsinler ki, Ülker işçileri istediklerine ulaşıncaya kadar bu direniş surecektir. İşverenin «fabrikayı kapattım açmayacağım» demesi bir aldatmacadır. Fabrikaya bizlere karşı kullanmak amacıyla soktuğu faşist militanlar, MHP'yle ilişkili, ve Zeytinburnu çevresinde çeşitli saldırı olaylarına karışan, 1974 yılındaki sendikalaşma olayında da bize karşı kullandığı kişilerdir.»

Fabrikaya sokulan 6 militanın dışında, diğer bölümlerde de 30'a yakın silahlı faşist bulunduğunu belirten Baştemsilci, bunların işçilerin can güvenliğini tehtit ettiğini sözlerine ekledi.

Radyolardan seçmeler

TRT - 1

07.30	Haberler
09.02	Çocuk Saati
10.01	Arkası Yarın
10.30	Hafta Sonu
13.00	Haberler
16.20	Halk Müziği
23.10	Cumartesiden Pazara

TRT - 2

08.02	Gün Başlıyor
13.00	Haberler
13.30	Halk
15.00	Dilden Dile
21.00	Müzik
23.00	Caz Sevenler İçin

TRT - 3

07.02	Gün Başlarken
09.03	Merhaba
11.00	Öğleye Doğru
16.00	Anıların Müziği
20.00	Dünden Bugünden
22.06	Gecenin Getirdikleri

TRT Program·Haber·Eleştiri

ORHAN KEMAL, 72. KOĞUŞ VE TELEVİZYON

1941 yıllarının Bursa Cezaevi, toplumun adembabaları. Orhan Kemal'in gözlemiyle adembabalar.

Orhan Kemal, tüm yapıtlarında olduğu gibi 72. Koğuş'ta da, toplumun yapısının kişilere etkisini irdelemiş. Öykü olarak yazılmış olan 72. Koğuş, sonra tiyatro için yazar tarafından yeniden ele alınmış.

Roman-öykü türünde yazılmış ürünler, yalnızca yazarıyla okurunu başbaşa getirir. Eleştiri okurla yazar arasında özneleşmiş olur. Oysa bu ürün tiyatroya ya da sinemaya uygulandığında, yazarla izleyen arasına yönetmen, oyuncular, diyebiliriz ki dekorun hazırlanışındaki yorum bile girer ve etkili olur. En iyi yazılmış oyun, yönetmence gerektiğince yorumlanmazsa izlenemeyecek nitelikte kalabilir.

Bugüne değin izlediğimiz televizyon ürünleri arasında 72. Koğuş, övünçle sözü edilmesi gereken bir yapıt kuşkusuz.. AST Tiyatrosunun 2 yıl 1.000 kez yinelediği ve yılın oyunu seçilen 72. Koğuş televizyona uyarlandı. Büyük çaba gösterildiğini, özenle çalışıldığını, yapımcının bu işe yüreğini koyduğunu biliyorduk. Ama büyük bir kesime seslenecek oyunun ne biçimde ekrana yansıtılacağını, yine de kuşku ve dikkatle bekliyorduk.

Yapımcı Oskay Aytürk'ü tek bir sözcükle, yürekten kutlamak istiyoruz. AST Tiyatrosunun birçok oyuncusu da katılmış olsa, Asaf Çiğiltepe'nin yönetimine bağlı kalındığı da söylense, oyunun bir baş yapıt niteliği kazanmasında kuşkusuz yapımcının büyük payı vardır. Halkın yazarı olabilmiş, bu çizgiden hiç ayrılmamış, emekçilerin mutluluğu için savaş vermiş büyük yazarımız Orhan Kemal'in toplumun geniş kesimlerine tanıtımı böylesine özenli bir çabayla gerçekleştirilince, yapımcılar arasında ne denli iyiniyetli kişiler bulunduğunu bilmenin sevinci duyuluyor izleyicide. Bu, yazarına saygıdır, sanatçısına saygıdır, izleyicisine en önemlisi toplumuna saygıdır.

Oyunun girişinde büyük yazar Orhan Kemal için verilen bilgi, tümüyle verdiği savaşı anlatmasa da, yazar olmanın onurunu ne denli titizlikle koruduğunu ayrıntılarıyla vermese de; yüreği halkının, emekçilerin sevgisiyle dolu yazarı tanıtması açısından önemliydi. Birçok yabancı dizinin özetini, uyduruk vurdulu kırdılı filmlerin yönetmenlerini anlatan televizyon, Orhan Kemal gibi halkımızın onuru yazarımız hakkında bir şey söylemeseydi büyük bir yanlış yapmış olurdu. Yine yönetmen-yapımcı Oskay Aytürk'ün çabası olduğunda kuşku duymadığımız ön bilgi de çok yerindeydi.

Karadeniz kıyılarının temiz insanı, az eğitilmişliğin kurbanı Kaptan, toplumun çarpık değer yargılarının koşullandırması sonucu kendini cezaevi duvarları arasında bulmuş kişilerden biriydi. Berbat, cezaevinden yönetim kadrolarına dek toplumun ezik insanlarını sürekli aldatan tipin simgesiydi. Bobi, köpekçe bir yaltaklanmayla güçlüden yana olan, zayıfı ezen, kullanan, yine toplumumuzda özellikle yönetim kadrolarında geniş ölçüde yer alan tiplerin üst kadrolara yükselemediğinden tutukevine düşmüş bir örneğiydi. Ekmek dağıtımındaki tavrı bile kişiliğinin ortaya çıkmasına yetiyordu.

Ötekiler iyi insanlardı. Bu toplumun ezilmiş, ekmeğini kazanmak için ortamı sağlanmış, suça itilmiş namuslu kişileri. Ama suçlu olmak, onların doğruluğu desteklemelerini ve kötülüğü cezalandırmamaları anlamına gelmiyordu ve aç, açık ve muhtaçken kötülüğün yanında olmadılar.

Orhan Kemal, kalemini yalnızca emekçi halkına adamış olan bu büyük yazar, sağlığında genellikle yoksul bir yaşam sürmüş, çalışmalarının ürünlerini yeterince alamamıştı. Ama televizyondaki yayın sırasında yaşıyor olsaydı ve oyununun, yazdıklarının toplumuna bu ölçüde geniş yayıldığını görebilseydi, kuşkusuz çok mutlu olurdu.

Orhan Kemal'i özenle toplumuna yansıtan yapımcı ve arkadaşlarını, oyuna emek veren tüm oyuncuları yeniden kutluyoruz. Sağolun.

TELEVİZYON PROGRAMI

17.00 — HABERLER

17.05 — Oyun Treni
Programda, Oyun Treninin Samsun'a gelişi, folklör bando kukla gösterileri, yörenin tarihi ve turistik yerleri tanıtılıyor. Programı Sami Öncü hazırladı.

17.41 — Flipper
Dizi filmin Hava Botu adlı bölümü yayınlanacak. Sandy ve Bud bir hava botu alırlar. Amaçları, bununla turist gezdirip para kazanmaktır.

18.05 — İspanya'da Araplar
Belgesel programda, İslamiyetin ilanından sonra Arap kabileleri, imparatorluğa varacak görkemli bir fütuhata giriştiler. Bu gelişme onları, 100 yıldan kısa bir süre içinde Kuzey Afrika sınırlarına, oradan da Cebelitarık'a geçerek İspanya'yı ele geçirmelerine değin vardı. Arap hegemonyası, El Endülüs'ü yaratmıştı ve 500 yıl süren bu hegemonya, oluşturduğu yapıyla biçimiyle ve kültür kalıntılarıyla İspanya'nın kaderi üzerinde büyük rol oynadı.

18.50 — Pop Müzik

19.15 — Uzay Yolu

20.00 — Muppet Show

20.30 — HABERLER

21.15 — Unutulanlar
Ankara Televizyonunca hazırlanan ve 6 bölümden oluşan programın ilkinde, Peruz'da devrinin ünlü kantocusu Peruz hanımın yaşam öyküsü anlatılacak. Programı Haldun Dormen ile Tanju Turunç birlikte hazırladılar. Oynayanlar: Altan Karındaş, Turgut Boralı Necdet Yakın, Mesut Engin, Perran Kutman, Madalet Tibet, Kayhan Yıldızoğlu. Program, 1974 yılı yapımlıdır ve daha önce TV'den yayınlanmıştır.

22.00 — Solistler Geçidi
Ankara Televizyonunca hazırlanan bu programa, Erol Büyükburç, Müşerref Tezcan, İclal Eroğlu, Zekai Tunca, Kamil Sönmez, Sevda Karaca, Selda Kızıltunç ve karikatürist Tekin Aral katılıyorlar. Programı Halit Kıvanç sunuyor.

23.00 — Baretta
Dizi filmin Bir Günlük Milyoner adlı bölümü yayınlanacak. Sahte para basan büyük bir gangster şebekesinin para değiştirmesi sırasında Baretta ve kız arkadaşı fotoğrafçı Any, onları takip ederler. Baretta'nın gansterlerle boğuşması sırasında para torbası ortadan kaybolmuştur. Para torbası aranmaktadır. Baretta, sonunda alanın Any olduğunu meydana çıkarır.

23.50 — HABERLER